

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

*2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար
Անկախ աուդիտորական եզրակացության հետ միասին*

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	1
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	2
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	3
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	4

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Ներածություն.....	5
2. Պատրաստման հիմունքներ	5
3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում	7
4. Սեզոնների վերաբերյալ տեղեկատվություն	21
5. Զուտ տոկոսային եկամուտ	23
6. Միջնորդավճարների գծով եկամուտ.....	23
7. Միջնորդավճարների գծով ծախս	23
8. Ցեսիայից օգուտ	24
9. Զուտ օգուտ/(վնաս) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից	24
10. Արտարժույթային գործառնություններից զուտ օգուտ.....	24
11. Այլ գործառնական եկամուտ.....	24
12. Այլ գործառնական ծախսեր.....	24
13. Արժեզրկումից կորուստներ	25
14. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	25
15. Շահութահարկի գծով ծախս	25
16. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ.....	27
17. Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ.....	28
18. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	29
19. Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	30
20. Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ.....	30
21. Հաճախորդներին տրված վարկեր	30
22. Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	39
23. Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ.....	39
24. Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ.....	41
25. Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ.....	41
26. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ.....	42
27. Այլ ակտիվներ.....	43
28. Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	43
29. Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	44
30. Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	45
31. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	45
32. Այլ ներգրավված միջոցներ և ստորադաս փոխառություններ	46
33. Այլ պարտավորություններ	47
34. Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ	47
35. Ռիսկերի կառավարում.....	47
36. Կապիտալի կառավարում	63
37. Վարկային պարտավորվածություններ.....	64
38. Գործառնական վարձակալություն	64
39. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ	65
40. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ	65
41. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում.....	69
42. Հաշվետու ժամակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքեր.....	72

**Կառուցելով
բարեկեցիկ աշխարհ**

Ernst & Young C.JSC
1 Northern Ave., office 27
Yerevan, 0001, Armenia
Tel: +374 (10) 500 790
+374 (10) 500 705
Fax: +374 (10) 500 706
www.ey.com/am

«Էրնսթ և Ինգ Յանգ» ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան 0001
Հյուսիսային պող. 1, գրասենյակ 27
Հեռ. +374 (10) 500 790
+374 (10) 500 705
Ֆաքս. +374 (10) 500 706

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Ամերիաբանկ» փակ բաժնետիրական ընկերության
Բաժնետերերին և Տնօրենների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Ամերիաբանկ» փակ բաժնետիրական ընկերության (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտվող տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, դրամական միջոցների հոսքերի և սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտվող տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ների):

Կարծիքի արտահայտման հիմքեր

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պարտականությունները նկարագրված են ստորև «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների Վարքագծի Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի Պրոֆեսիոնալ Հաշվապահների Վարքագրքի (ՀՎՄՍԽ Վարքագիրք), և մենք կատարել ենք վարքագծի հետ կապված մեր այլ պարտականությունները՝ համաձայն ՀՎՄՍԽ Վարքագրքի: Մենք գտնում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերը այն հարցերն են, որոնք, ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի համատեքստում ընդհանրապես, և այդ հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելիս: Մենք չենք արտահայտում առանձին կարծիք այդ հարցերի վերաբերյալ: Մեր նկարագրությունը, թե ինչպես է ստորև նշված յուրաքանչյուր հարցը դիտարկվել մեր աուդիտի ընթացքում, ներկայացված է այդ համատեքստում:

Մենք կատարել ենք մեր պարտականությունները, որոնք նկարագրված են «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում, այդ թվում՝ այդ հարցերի վերաբերյալ: Համապատասխանաբար, մեր աուդիտը ներառել է ընթացակարգերի իրականացում՝ մշակված ի պատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկի մեր գնահատմանը: Մեր աուդիտորական ընթացակարգերի արդյունքները, այդ թվում՝ ստորև ներկայացված հարցերը դիտարկելիս իրականացրած ընթացակարգերը, հիմք են հանդիսանում կից ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ աուդիտորական կարծիք արտահայտելու համար:

Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ

Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը ղեկավարության համար հանդիսանում է առանցքային դատողությունների առարկա: Արժեզրկման բացահայտումն ու փոխհատուցվող գումարի որոշումը իր բնույթով անորոշ գործընթաց է, որը ներառում է տարբեր ենթադրություններ և գործոններ, ներառյալ գործընկերոջ ֆինանսական վիճակը, սպասվող ապագա դրամական հոսքերը, գրավի իրացման սպասվող զուտ գները և իրացման ժամանակահատվածը: Մոդելավորման տարբեր մեթոդների և ենթադրությունների կիրառումը կարող է հանգեցնել վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի գնահատման էականորեն տարբեր արդյունքների: Սա կարող է էական ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական արդյունքների վրա:

Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը հանդիսանում է աուդիտի առանցքային հարց հաճախորդներին տրված վարկերի գումարի նշանակալի լինելու (Բանկի ընդհանուր ակտիվների 69.4%՝ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ) և արժեզրկման գնահատման հիմքում ընկած ենթադրությունների սուբյեկտիվության պատճառով:

Մենք գնահատել ենք խմբային արժեզրկման հաշվարկների նկատմամբ վերահսկողության միջոցների նախագծման և գործարկման արդյունավետությունը: Մենք թեսթավորել ենք խմբային արժեզրկման հաշվարկի հիմքում ընկած մոդելներն ու ենթադրությունները, մոդելների բանաձևերն ու մուտքային տվյալները, ինչպիսիք են վարկերի զուտ դուրսգրումներն ու ժամկետանց օրերը:

Անհատական հիմունքներով հաշվարկված արժեզրկման գծով կորուստների համար մենք թեսթավորել ենք արժեզրկման բացահայտման և քանակական գնահատման հիմքում ընկած ենթադրությունները, ներառյալ հաշվարկի հիմքում ընկած գրավի առարկայի գնահատումը ու ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսումը: Մենք ուշադրությունը կենտրոնացրել ենք հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արժեզրկման հայտանիշեր ունեցող իրավաբանական անձանց տրված նշանակալի վարկերի վրա:

Մենք նաև իրականացրել ենք ընթացակարգեր Բանկի՝ վարկային ռիսկին ենթարկվածությունը և արժեզրկման գծով պահուստի գնահատման համար կատարված առանցքային ենթադրություններն ու դատողությունները նկարագրող բացահայտումների նկատմամբ (Ծանոթագրություն 21):

Ցեսիայից օգուտ

2016թ. ընթացքում Բանկը ճանաչել է ցեսիայից օգուտ՝ ապագայում ստացվելիք հատուցման դիմաց վարկերի և այլ ստացվելիք գումարների փոխանցումից (Ծանոթագրություն 8): Բանկի ղեկավարությունը կիրառել է իր դատողությունները՝ փոխանցված վարկերի և այլ ստացվելիք գումարների ապաճանաչման հայտանիշերը գնահատելու և ստացվելիք հատուցման գումարի իրական արժեքը որոշելու համար:

Ցեսիայից օգուտը հանդիսանում է աուդիտի առանցքային հարց իր ոչ սովորական բնույթի և ղեկավարության համապատասխան դատողությունների սուբյեկտիվության պատճառով:

Մենք իրականացրել ենք աուդիտորական ընթացակարգեր ճանաչված գումարների ճշգրտության և գնահատման նկատմամբ: Մեր աուդիտորական ընթացակարգերը ներառել են ապաճանաչման չափանիշների գնահատում փոխանցված վարկերի և այլ ստացվելիք գումարների համար և արված առանցային ենթադրությունների վերլուծություն, ներառյալ՝ հատուցման գումարի վերադարձելիությունը:

Բանկի 2016թ. Տարեկան հաշվետվության մեջ ներառված այլ տեղեկատվություն

Այլ տեղեկատվությունը ներառում է Տարեկան հաշվետվության մեջ ներառված տեղեկատվությունը, բացի ֆինանսական հաշվետվություններից և դրանց վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունից: Դեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Տարեկան հաշվետվությունը ենթադրաբար մեզ կտրամադրվի աուդիտորական եզրակացության ամսաթվից հետո: Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը չի տարածվում այլ տեղեկատվության վրա, և մենք այդ տեղեկատվության վերաբերյալ չենք տրամադրելու կարծիք, որը որևէ ձևով կարտահայտի հավաստիացում տվյալ տեղեկատվության վերաբերյալ: Ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի հետ կապված, մեր պարտավորությունն է ծանոթանալ վերոնշյալ այլ տեղեկատվությանը, երբ այն տրամադրվի մեզ, և դրանով դիտարկել, թե արդյոք առկա են էական անհամապատասխանություններ այլ տեղեկատվության և ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում ձեռք բերված մեր գիտելիքների միջև, և թե արդյոք այլ տեղեկատվությունը պարունակում է այլ էական խեղաթյուրումներ:

Դեկավարության և Տնօրենների խորհրդի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Դեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան պատրաստելու և ճշմարիտ ներկայացնելու, ինչպես նաև այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, համապատասխան դեպքերում անընդհատ գործելու հետ կապված հարցերը բացահայտելու և կազմակերպության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Բանկը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի նկատմամբ վերահսկողության համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները, ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են էական խեղաթյուրումից՝ անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համաձայն իրականացրած աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համաձայն իրականացրած աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն աուդիտի ողջ ընթացքում: Մենք նաև իրականացնում ենք հետևյալը.

- ▶ Հայտնաբերում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- ▶ Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության վերաբերյալ՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, սակայն ոչ Բանկի ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով:

- ▶ Գնահատում ենք կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան տեղեկատվության բացահայտման խելամտությունը:
- ▶ Եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է ղեկավարի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել Բանկի անընդհատ գործելու հնարավորության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրակացնում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն դարձնել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, երբ այդ բացահայտումները համապատասխան չեն, ձևավոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն ապագա իրադարձություններն ու հանգամանքները կարող են հանգեցնել Բանկի գործունեության անընդհատության դադարեցմանը:
- ▶ Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու ղեկավարի ճշմարիտ ներկայացումը:

Տուօրենների խորհրդին, ի թիվս այլ հարցերի, տեղեկացնում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող կարևոր թերությունների մասին:

Մենք Տուօրենների խորհրդին նաև տրամադրում ենք հայտարարություն, ըստ որի մենք պահպանել ենք անկախության վերաբերյալ վարքագծի պահանջները, ինչպես նաև նրանց տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների կամ այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և որտեղ կիրառելի է, նախազգուշական միջոցառումների մասին:

Տնօրենների խորհրդին հաղորդված հարցերից մենք որոշում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացում, և հետևաբար հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք նկարագրում ենք այդ հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող ակտերով արգելված է այդպիսի հարցերի հրապարակային բացահայտումը, կամ երբ խիստ բացառիկ հանգամանքներում մենք որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի մեր եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրա ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքները ավելի շատ կլինեն, քան դրա ներկայացումից հանրային օգուտը:

Այս աուդիտի առաջադրանքի պատասխանատուն էրիկ Հայրապետյանն է:

«Էրնսթ ընդ Յանգ» ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան

Գլխավոր տնօրեն՝ Ն. Սարգսյան՝
Ի դեմս լիազորված անձ է. Հայրապետյանի
(գործող 2016թ. օգոստոսի 1-ին տրված լիազորագրի հիման վրա)

Աուդիտի բաժնի հիմնադիր գործընկեր՝

Էրիկ Հայրապետյան

2017թ. մարտի 23

**Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն
2016 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

	<i>Ժան.</i>	2016 <i>հազ. դրամ</i>	2015 <i>հազ. դրամ</i>
Տոկոսային եկամուտ	5	42,624,265	35,733,246
Տոկոսային ծախս	5	(27,749,228)	(20,979,260)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		14,875,037	14,753,986
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	6	2,866,115	2,549,890
Միջնորդավճարների գծով ծախս	7	(610,329)	(487,001)
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ		2,255,786	2,062,889
Ցեսիայից օգուտ	8	1,096,824	-
Իրական արժեքով` շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից զուտ օգուտ/(վնաս)	9	1,055,909	(1,632,803)
Արտարժույթային գործառնություններից զուտ օգուտ	10	2,465,343	4,294,233
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից զուտ օգուտ		736,347	4,975
Այլ գործառնական եկամուտ	11	1,561,640	2,889,073
Այլ գործառնական ծախսեր	12	(1,461,489)	(1,281,982)
Գործառնական եկամուտ		22,585,397	21,090,371
Արժեզրկումից կորուստներ	13	(5,434,401)	(6,155,514)
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(5,675,290)	(5,744,675)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	14	(3,746,410)	(3,167,044)
Շահույթ մինչև շահութահարկ		7,729,296	6,023,138
Շահութահարկի գծով ծախս	15	(1,522,610)	(1,208,036)
Հաշվետու տարվա շահույթ		6,206,686	4,815,102
Այլ համապարփակ եկամուտ հարկումից հետո			
<i>Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ</i>			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ			
- Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		1,435,355	(143,765)
- Շահույթ կամ վնաս փոխանցված իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		(736,347)	(4,975)
- Շահութահարկի ազդեցություն		(139,802)	29,746
Ընդամենը հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ		559,206	(118,994)
Այլ համապարփակ եկամուտ/(վնաս) հարկումից հետո		559,206	(118,994)
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ		6,765,892	4,696,108

6-ից 72-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները վավերացվել են ղեկավարության կողմից 2017թ. մարտի 23-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից`

Տնօրինության նախագահ – Գլխավոր տնօրեն

Արտակ Հանեսյան

Գլխավոր հաշվապահ

Գոհար Խաչատրյան

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
 2016 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	<i>Ծան.</i>	<i>2016 հազ. դրամ</i>	<i>2015 հազ. դրամ</i>
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	16	135,280,872	142,713,317
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	17	3,130,071	465,303
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ			
- Բանկի կողմից պահվող	18	12,408,292	4,963,052
- Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված	18	-	5,315,549
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	19	4,853,302	8,172,675
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	20	6,446,797	5,980,477
Հաճախորդներին տրված վարկեր	21	499,288,522	305,613,716
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	22	7,707,303	8,730,005
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	23	2,040,022	2,099,464
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	24	4,182,862	5,447,954
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ			
- Բանկի կողմից պահվող	25	36,255,642	4,673,844
- Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված	25	-	14,896,861
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	26	3,651,239	3,195,703
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ		1,321,801	1,090,585
Այլ ակտիվներ	27	2,796,698	2,515,183
		719,363,423	515,873,688
Ընդամենը ակտիվներ			
Պարտավորություններ			
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	17	2,535,283	582,560
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	28	71,834,882	21,214,531
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	29	-	19,004,763
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	30	414,608,686	294,012,140
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	31	18,124,500	-
Այլ փոխառություններ	32	102,735,039	78,383,861
Ստորադաս փոխառություններ	32	40,811,255	39,721,324
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	15	1,442,872	479,244
Այլ պարտավորություններ	33	2,873,138	3,158,103
		654,965,655	456,556,526
Ընդամենը պարտավորություններ			
Կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ	34	32,087,360	32,087,360
Էմիսիոն եկամուտ		7,755,179	7,755,179
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ		307,897	(251,309)
Չբաշխված շահույթ		24,247,332	19,725,932
		64,397,768	59,317,162
Ընդամենը կապիտալ			
Ընդամենը կապիտալ և պարտավորություններ		719,363,423	515,873,688

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մաս կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

**Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
2016 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

	2016	2015
Ծան.	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Ստացված տոկոսներ	40,931,425	33,244,747
Վճարված տոկոսներ	(23,817,560)	(20,095,082)
Ստացված միջնորդավճարներ	2,866,115	2,549,890
Վճարված միջնորդավճարներ	(610,329)	(487,001)
Ջուտ մուտքեր իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներից	676,407	301,737
Ջուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնականություններից	2,724,237	2,465,955
Ելքեր այլ գործառնական ծախսերի գծով	(1,461,489)	(1,281,982)
Մուտքեր այլ գործառնական եկամտի գծով	1,427,995	2,674,847
Աշխատավարձ և աշխատակազմին վճարված այլ գումարներ	(5,754,347)	(5,740,169)
Ելքեր այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով	(2,967,916)	(2,411,669)
Գործառնական ակտիվների զուտ (ավելացում)/ նվազում		
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	(2,665,582)	(462,216)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	2,754,468	(6,978,728)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(464,617)	(4,439,653)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(196,032,198)	(25,590,770)
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	628,842	3,834,214
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	252,241	986,315
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	1,244,660	(1,067,257)
Այլ ակտիվներ	(704,138)	(196,398)
Գործառնական պարտավորությունների ավելացում / (նվազում)		
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	2,330,730	(2,032,902)
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	50,005,742	(8,602,708)
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(18,999,995)	(2,278,094)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	119,077,450	84,275,500
Այլ պարտավորություններ	(239,818)	352,964
Ջուտ դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից (մինչև շահութահարկը)	(28,797,677)	49,021,540
Վճարված շահութահարկ	(930,000)	(2,350,000)
Ջուտ դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից	(29,727,677)	46,671,540
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերումներ	(1,373,907)	(1,120,887)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառք	145,298	4,055
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերումներ	(15,698,772)	(15,360,466)
Մուտքեր վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից	15,036,412	14,490,964
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների ձեռքբերումներ	(38,114,289)	(9,819,025)
Մուտքեր մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներից	21,633,698	3,647,400
Ջուտ դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	(18,371,560)	(8,157,959)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Մուտքեր բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից	-	14,366,288
Վճարված շահաբաժիններ	(1,685,286)	(2,100,000)
Ստացված ստորադաս փոխառություններ	-	24,081,500
Մուտքեր այլ փոխառություններից	77,618,450	41,496,387
Այլ փոխառությունների մարում	(53,479,054)	(42,363,568)
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	17,815,044	-
Ջուտ դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից	40,269,154	35,480,607
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ (նվազում)/աճ	(7,830,083)	73,994,188
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	397,638	603,453
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու տարվա սկզբում	142,713,317	68,115,676
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու տարվա վերջում	135,280,872	142,713,317

16

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մաս կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

**Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
2016 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

<i>(հազ. դրամ)</i>	<i>Ծան.</i>	<i>Կանոնա- դրական կապիտալ</i>	<i>Էմիսիոն եկամուտ</i>	<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվների վերագնա- հատման պահուստ</i>	<i>Չբաշխված շահույթ</i>	<i>Ընդամենը կապիտալ</i>
Մնացորդն առ 2015թ. հունվարի 1		25,447,680	28,571	(132,315)	17,010,830	42,354,766
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ						
Հաշվետու տարվա շահույթ		-	-	-	4,815,102	4,815,102
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ		-	-	(118,994)	-	(118,994)
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ		-	-	(118,994)	4,815,102	4,696,108
Կապիտալում ուղղակիորեն գրանցված գործարքներ սեփականատերերի հետ						
Թողարկված բաժնետոմսեր		6,639,680	7,726,608	-	-	14,366,288
Հայտարարված շահաբաժիններ	34	-	-	-	(2,100,000)	(2,100,000)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ		6,639,680	7,726,608	-	(2,100,000)	12,266,288
Մնացորդը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		32,087,360	7,755,179	(251,309)	19,725,932	59,317,162
Մնացորդն առ 2016թ. հունվարի 1		32,087,360	7,755,179	(251,309)	19,725,932	59,317,162
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ						
Հաշվետու տարվա շահույթ		-	-	-	6,206,686	6,206,686
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ		-	-	559,206	-	559,206
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ		-	-	559,206	6,206,686	6,765,892
Կապիտալում ուղղակիորեն գրանցված գործարքներ սեփականատերերի հետ						
Հայտարարված շահաբաժիններ	34	-	-	-	(1,685,286)	(1,685,286)
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ		-	-	-	(1,685,286)	(1,685,286)
Մնացորդը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		32,087,360	7,755,179	307,897	24,247,332	64,397,768

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մաս կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1. Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ն (նախկին «Հայնեբարտբանկ» ՓԲԸ) (այսուհետ «Բանկ») հիմնադրվել է 1992թ. սեպտեմբերի 8-ին ՀՀ օրենսդրության համաձայն: 2007թ-ին Բանկը ձեռք բերվեց «Թի-Ղի-Էյ Հոլդինգս Լիմիթիդ» ընկերության կողմից, որը գնեց Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 96.15%-ը: 2011թ. ընթացքում «Թի-Ղի-Էյ Հոլդինգս Լիմիթիդ» ընկերությունը վերանվանվեց «Ամերիա Գրուպ» (Սի-Ուայ): 2013թ-ին «Ամերիա Գրուպ» (Սի-Ուայ) ընկերությունը ձեռք բերեց Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 100%-ը: 2015թ. դեկտեմբերի 23-ին Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկը (այսուհետ՝ «ՎԶԵԲ») ամբողջովին գնեց Բանկի կողմից լրացուցիչ թողարկված բաժնետոմսերը 14,366,288 հազար ՀՀ դրամով:

2016թ. դեկտեմբերի 21-ին «Ի-ԷՍ-Փի-ԷՍ Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունը «Ամերիա Գրուպ» (Սի-Ուայ) ընկերությունից գնեց Բանկի բաժնետոմսերի 13.5% -ը:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են «Ամերիա Գրուպ»-ը (Սի-Ուայ) ընկերությունը, «ՎԶԵԲ»-ը և «Ի-ԷՍ-Փի-ԷՍ Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունը, որոնց համապատասխանաբար պատկանում է Բանկի 65.8%, 20.7% և 13.5% բաժնետոմսերը:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է հանդիսանում ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի ու երաշխիքների տրամադրումը, դրամավճարային գործառնությունների իրականացումը, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետության ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը տեղակայված է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկն ունի տասներկու մասնաճյուղ, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գլխամասային գրասենյակի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0015, Գրիգոր Լուսավորչի փ. 9: Բանկի աշխատողների միջին քանակը 2016թ. 597 է (2015թ.՝ 598):

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 40-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Հայաստանի Հանրապետությունում շարունակում են տնտեսական բարեփոխումները և իրավական, հարկային ու օրենսդրական համակարգերի զարգացումը: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը մեծապես կախված է այս բարեփոխումներից և զարգացումներից, ինչպես նաև կառավարության կողմից ձեռնարկվող տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային քաղաքականությունների արդյունավետությունից:

Չնայած համաշխարհային տնտեսական անկայուն միջավայրին, Հայաստանում այս տարի ևս գրանցվել է ՀՆԱ-ի աճ: Նշանակալի բարելավում է գրանցվել երկրի առևտրային հաշվեկշռում: Ներմուծման աճի պայմաններում արտահանումը տարվա կտրվածքով աճել է 20%-ով: Սրանով պայմանավորված բարելավվել է նաև երկրի ընթացիկ հաշվեկշիռը: Կայունացումը Եվրասիական Տնտեսական Միությունում (հատկապես տարվա երկրորդ կիսամյակում), անկասկած, ունեցել է իր դրական ազդեցությունը առևտրի ծավալների և դրամական փոխանցումների ներհոսքի վրա:

Ղեկավարության կարծիքով համապատասխան միջոցառումներ են ձեռնարկվում ներկայիս պայմաններում Բանկի կայունության ապահովման համար:

2. Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով: Բացառություն են կազմում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքները և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով:

2. Պատրաստման հիմունքներ (շարունակություն)

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով, որը Բանկի ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթն է: Ֆինանսական տեղեկատվությունը՝ ներկայացված ՀՀ դրամով, կլորացված է մինչև մոտակա հազար ՀՀ դրամ: 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն են համապատասխանաբար 483.94 ՀՀ դրամ և 483.75 ՀՀ դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 512.20 ՀՀ դրամ և 528.69 ՀՀ դրամ 1 եվրոյի համար:

(դ) գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը պետք է կատարի դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսերի գծով ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ գնահատման և կարևոր դատողությունների հետ կապված զգալի անորոշությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 21-ում՝ «Հաճախորդներին տրված վարկեր»:

(ե) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ

Բանկը կիրառել է հետևյալ վերանայված ՖՀՄՍ-ները, որոնք ուժի մեջ են մտնում 2016 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ. Նախաձեռնություն տեղեկատվության բացահայտման ոլորտում

ՀՀՄՍ 1-ում կատարված փոփոխությունները հստակեցնում են, այլ ոչ թե էապես փոխում ՀՀՄՍ 1-ի առկա պահանջները: Փոփոխությունները պարզաբանում են հետևյալը՝

- ▶ ՀՀՄՍ 1-ի պահանջները էականության նկատմամբ,
- ▶ Ֆինանսական արդյունքների և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունների առանձին հոդվածները կարող են առանձնացվել,
- ▶ Կազմակերպություններն ունեն հնարավորություն ընտրելու ֆինանսական հաշվետվությունների ծանոթագրությունների ներկայացման կարգը,
- ▶ Բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ասոցացված կազմակերպությունների և համատեղ ձեռնարկությունների համապարփակ եկամտի մասը պետք է ներկայացվի ամբողջությամբ մեկ հոդվածում և դասակարգվի որպես հոդվածներ, որոնք հետագայում կդասակարգվեն կամ չեն դասակարգվի շահույթի կամ վնասի կազմում:

Բացի այդ, փոփոխությունները պարզաբանում են այն պահանջները, որոնք կիրառվում են ֆինանսական վիճակի, ֆինանսական արդյունքների և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություններում լրացուցիչ միջանկյալ ենթագումարների բացահայտման ժամանակ: Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2016 թվականի հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Այս փոփոխությունները Բանկի վրա ազդեցություն չունեն:

2. Պատրաստման հիմունքներ (շարունակություն)

(ե) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ (շարունակություն)

Տարեկան բարեփոխումներ` 2012-2014 թթ.

Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2016 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Դրանք մասնավորապես ներառում են`

ՖՀՄՍ 5 «Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ և ընդհատված գործունեություն»

Ակտիվները (կամ օտարման խմբերը) ընդհանուր առմամբ օտարվում են կա՛մ վաճառքի, կա՛մ սեփականատերերի միջև բաշխման միջոցով: ՖՀՄՍ 5-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ նշված օտարման մեթոդներից մեկը մյուսով փոխարինելը չի նշանակի օտարման նոր պլան, այլ այն կիսանդիսանա սկզբնական ծրագրի շարունակություն: Հետևաբար ՖՀՄՍ 5-ի պահանջների կիրառման ընդհատում չի լինի: Փոփոխությունը պետք է կիրառվի առաջընթաց կերպով: Այս փոփոխությունները Բանկի վրա ազդեցություն չունեն:

ՖՀՄՍ 7 «Ֆինանսական գործիքներ. բացահայտումներ»

Փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ծառայությունների մատուցման պայմանագիրը, որը ներառում է միջնորդավճար, կարող է հանդիսանալ ֆինանսական ակտիվի շարունակական ներգրավվածություն: Կազմակերպությունը պետք է գնահատի միջնորդավճարի բնույթը և պայմանագիրը ՖՀՄՍ 7-ի շարունակական մասնակցության ուղեցույցի համաձայն` գնահատելու համար, թե արդյոք պահանջվում են բացահայտումներ: Փոփոխությունը պետք է կիրառվի այնպես, որ շարունակական ներգրավվածություն կազմող ծառայությունների մատուցման պայմանագրերի գնահատումը կատարվի հետընթաց: Սակայն պահանջվող բացահայտումները չպետք է կատարվեն ավելի վաղ ժամանակահատվածներում, քան այն տարեկան ժամանակաշրջանը, երբ կազմակերպությունն առաջին անգամ կիրառում է փոփոխությունները: Այս փոփոխությունները Բանկի վրա ազդեցություն չունեն:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվում է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար, բացառությամբ Ծանոթագրություն 2-ի (ե) կետում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների:

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացվող գործարքները վերահաշվարկվում են Բանկի համապատասխան ֆունկցիոնալ արժույթի` գործարքների կատարման օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքներով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների գծով փոխարժեքային օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտմամբ ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև տարբերությունը: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերահաշվարկի արդյունքում առաջացած արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերահաշվարկման արդյունքում առաջացած տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված արտարժույթային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս, կամ դրամական միջոցների հոսքերի հեջավորման գործիքներ որակված դրամային հոդվածների գծով փոխարժեքային տարբերությունների, որոնք ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցները՝ ներառյալ պարտադիր պահուստները, և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Դասակարգում

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքը, իրենից ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն, որը՝

- ▶ ձեռք է բերվել կամ ստանձնվել է հիմնականում կարճ ժամանակամիջոցում վաճառելու կամ հետզնելու նպատակով, կամ
- ▶ սկզբնական ճանաչման պահին որոշելի, միասին կառավարվող ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մի մաս է, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի պատկերի վերաբերյալ, կամ
- ▶ ածանցյալ գործիք է (բացառությամբ այնպիսի ածանցյալ գործիքի, որը ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիր է կամ նախատեսված է որպես արդյունավետ հեջավորման գործիք), կամ
- ▶ սկզբնական ճանաչման ժամանակ կազմակերպության կողմից նախատեսվել է որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները կարող է նախատեսել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ստորև ներկայացված պայմաններից մեկի բավարարման դեպքում.

- ▶ ակտիվների կամ պարտավորությունների ներքին կառավարումը, գնահատումը և ներկայացումը իրականացվում է իրական արժեքի հիմունքով,
- ▶ այն վերացնում կամ էապես նվազեցնում է չափման կամ ճանաչման անհետևողականությունը, որը այլապես կառաջանար, կամ
- ▶ ակտիվը կամ պարտավորությունը ներառում է պարունակվող ածանցյալ գործիք, որը էականորեն ձևափոխում է դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք այլապես կպահանջվեին պայմանագրի համաձայն:

Պոտենցիալ բարենպաստ պայմաններ ենթադրող (դրական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև ձեռք բերված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես ակտիվ: Պոտենցիալ ոչ բարենպաստ պայմաններ ենթադրող (բացասական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև տրամադրված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական գործիքների համապատասխան դասակարգումը ղեկավարությունը որոշում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները և իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքները սկզբնական ճանաչման պահին չեն վերադասակարգվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից: Ֆինանսական ակտիվները, որոնք համապատասխանում են վարկերի և դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը, կարող են վերադասակարգվել իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների կամ վաճառքի համար նատչելի ֆինանսական գործիքների դասից, եթե Բանկը մտադիր է և ի վիճակի է պահել այդ գործիքները մոտ ապագայում կամ մինչև մարման ժամկետը:

Այլ ֆինանսական գործիքները կարող են վերադասակարգվել իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից հազվագյուտ հանգամանքներում: Հազվագյուտ հանգամանքներն ի հայտ են գալիս եզակի արտասովոր դեպքի արդյունքում, երբ գրեթե անհավանական է, որ այն կրկին տեղի կունենա մոտ ապագայում:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(գ) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնք Բանկը:

- ▶ մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- ▶ սկզբնական ճանաչման ժամանակ նախատեսել է որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող,
- ▶ սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- ▶ կարող է չփոխհատուցել ըստ էության ողջ իր սկզբնական ներդրումը այլ պատճառով, քան վարկային ռիսկի վատթարացումը:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք Բանկը հստակ մտադրված է և ի վիճակի է պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, բացառությամբ նրանց՝

- ▶ որոնց Բանկը սկզբնական ճանաչման ժամանակ նախատեսում է որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, կամ
- ▶ որոնց Բանկը դասակարգում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- ▶ որոնք բավարարում են վարկերի կամ դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են ոչ ածանցյալ գործիք հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ, որոնք Բանկի կողմից նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ որոնք դասակարգված չեն որպես փոխառություններ ու դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ:

(ii) Ճանաչում

Բանկը ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունն իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները կամ վաճառքները հաշվառվում են գործարքի ամսաթվի դրությամբ:

(iii) Չափում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին այն չափվում է իրական արժեքով՝ գումարած՝ այն դեպքում, երբ դա իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն չէ, գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ հանդիսացող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրենց իրական արժեքներով՝ առանց կատարելու որևէ նվազեցում գործարքի հետ կապված այն ծախսումների գծով, որոնք Բանկը կարող է կրել վաճառքի կամ այլ ձևով օտարման ժամանակ, բացառությամբ հետևյալ ֆինանսական ակտիվների՝

- ▶ վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- ▶ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- ▶ բաժնային գործիքների մեջ ներդրումներ, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, և որոնց իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի որակվում որպես ապաճանաչման ենթակա:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(գ) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

(iv) Ամորտիզացված արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն իրենից ներկայացնում է այն գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի ցանկացած մարումներ, գումարած կամ հանած սկզբնական ճանաչված գումարի և մարման գումարի միջև ցանկացած տարբերության կուտակված ամորտիզացիան՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ հանած ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման ցանկացած նվազեցում: Հավելվածարները և գեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(v) Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Իրական արժեքն այն գինն է, որը չափման ամսաթվի դրությամբ, ընթացիկ շուկայական պայմաններում, հիմնական, կամ դրա բացակայության դեպքում՝ ամենաբարենպաստ շուկայում կստացվեր շուկայի մասնակիցների միջև տվորական գործարքում ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու դիմաց: Պարտավորության իրական արժեքն արտացոլում է վերջինիս չկատարման ռիսկը:

Հնարավորության դեպքում, Բանկը չափում է գործիքի իրական արժեքը՝ կիրառելով այդ գործիքի համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները: Շուկան համարվում է ակտիվ, եթե ակտիվի կամ պարտավորության գծով գործարքները տեղի են ունենում բավարար հաճախականությամբ և բավարար ծավալով՝ շարունակական հիմունքով գնային տեղեկատվություն տրամադրելու համար:

Ակտիվ շուկայում գնանշվող գնի բացակայության դեպքում, Բանկը կիրառում է գնահատման մեթոդներ՝ դիտարկելի տվյալների օգտագործումն առավելագույնի և ոչ դիտարկելի տվյալների օգտագործումը նվազագույնի հասցնելու նպատակով: Ընտրված գնահատման մեթոդը ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեն նման հանգամանքներում:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի լավագույն վկայությունը սովորաբար գործարքի գինն է, այսինքն՝ տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը: Եթե Բանկը որոշում է, որ սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքը տարբերվում է գործարքի գնից, և իրական արժեքը չի հիմնավորվում ակտիվ շուկայում նմանատիպ ակտիվի կամ պարտավորության համար գնանշվող գնով կամ հիմնված չէ գնահատման այնպիսի մեթոդի վրա, որն օգտագործում է միայն դիտարկելի տվյալները, ապա ֆինանսական գործիքի սկզբնական չափումն իրականացվում է իրական արժեքով՝ ճշգրտված սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերության հետաձգմամբ: Հետագայում, տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ համապատասխան հիմունքով, սակայն ոչ ուշ այն պահից, երբ գնահատումն ամբողջովին հիմնավորվում է շուկայի դիտարկելի տվյալներով կամ երբ գործարքն ավարտվում է:

Եթե իրական արժեքով չափվող ակտիվը կամ պարտավորությունն ունի պահանջարկի և առաջարկի գին, ապա Բանկը չափում է ակտիվները և երկար դիրքերը պահանջարկի գնով, իսկ պարտավորությունները և կարճ դիրքերը՝ առաջարկի գնով:

Բանկի՝ շուկայական և վարկային ռիսկին ենթակա ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների պորտֆելները կառավարվում են շուկայական կամ վարկային ռիսկի զուտ ենթարկվածության սկզբունքով և չափվում են՝ հիմք ընդունելով զուտ երկար դիրքի վաճառքի գինը (կամ այն գինը, որը կվճարվեր զուտ կարճ դիրքը փոխանցելու դիմաց): Պորտֆելի մակարդակով կատարվող այս ճշգրտումները բաշխվում են առանձին ակտիվների և պարտավորությունների միջև՝ պորտֆելի յուրաքանչյուր առանձին գործիքի համապատասխան ռիսկերի ճշգրտման հիման վրա:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(գ) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

(vi) Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

- ▶ շահույթում կամ վնասում ճանաչվում է այն ֆինանսական գործիքի գծով շահույթը կամ վնասը, որը դասակարգված է որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող,
- ▶ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է կապիտալում՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում (բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական գործիքների գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած շահույթի և վնասի), մինչև որ նշված ակտիվն ապաճանաչվում է և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև ամորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

(vii) Ապաճանաչում

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, կամ որում Բանկը ոչ պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապաճանաչման պայմաններին բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են Բանկի կողմից, ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

Բանկը կատարում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները կամ դրանց մի մասը: Եթե ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր կամ ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են, ապա փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, այն ապաճանաչում է ակտիվը, եթե կորցնում է դրա նկատմամբ վերահսկողությունը:

Փոխանցումների այն գործարքներում, որոնցում Բանկը պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով նա ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Բանկը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(viii) Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Հետգնման պայմանագրերով (ռեպո) վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի նկատմամբ պարտավորությունը ներառվում է հետգնման գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հետգնման պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(գ) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Վերավաճառքի նպատակով հակադարձ հետզնման պայմանագրերով (հակադարձ ռեպո) ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հետզնման պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հակադարձ վաճառք նախատեսող պայմանագրի շրջանակներում գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ix) Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները ներառում են սվոպերը, ֆորվարդները, ֆյուչերները, տոկոսադրույքների, արտարժույթների փոխարժեքների, թանկարժեք մետաղների, բորսաներում շրջանառվող օպցիոնները, ինչպես նաև այս գործիքների ցանկացած համակցություն:

Ածանցյալ գործիքների սկզբնական ճանաչումը կատարվում է ածանցյալ գործիքի պայմանագրի կնքման օրը գործող իրական արժեքով: Հետագայում ածանցյալ գործիքները վերաչափվում են իրական արժեքով: Բոլոր ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ՝ դրական իրական արժեքի դեպքում և որպես պարտավորություն՝ բացասական իրական արժեքի դեպքում:

Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

Թեև Բանկն ածանցյալ գործիքների առք ու վաճառք իրականացնում է ռիսկի հեջավորման նպատակով, այս գործիքները չեն համապատասխանում հեջի հաշվառման պահանջներին:

(x) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

(դ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- ▶ վարձակալված գույքի բարելավումներ 5-ից 10 տարի
- ▶ համակարգիչներ և հեռահաղորդակցման սարքեր 1-ից 7 տարի
- ▶ տնտեսական գույք 3-ից 10 տարի
- ▶ փոխադրամիջոցներ 7 տարի

Վարձակալված միջոցների բարելավումների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության գործողության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(ե) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի, լիցենզիաների ձեռքբերման ծախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման գծով ծախսումներ: Ամորտիզացիան ճանաչվում է որպես ծախս շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 1-ից 10 տարի:

(զ) Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

Ոչ ընթացիկ ակտիվները կամ ակտիվներից և պարտավորություններից բաղկացած օտարման ենթակա խմբերը, որոնց վերականգնումն ակնկալվում է հիմնականում վաճառքի, այլ ոչ՝ շարունակական օգտագործման միջոցով, դասակարգվում են որպես վաճառքի համար պահվող ակտիվներ: Անմիջապես նախքան որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգումը, ակտիվները կամ օտարման ենթակա խմբերի բաղադրիչները վերաչափվում են Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն: Այնուհետև ակտիվները կամ օտարման ենթակա խմբերը չափվում են հետևյալ արժեքներից նվազագույնով՝ հաշվեկշռային արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը:

(է) Արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը կարող է արժեզրկված լինել: Նման վկայության առկայության դեպքում, Բանկը որոշում է արժեզրկումից կորստի գումարը:

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբն արժեզրկվում է, և արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ առկա է որևէ հայտանիշ ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման մասին, որը հանդիսանում է սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք (կորստի դեպք), և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն է ունեցել ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման վկայությունը կարող է ներառել պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը վարկառուի կողմից, վարկային պայմանագրի պայմանների խախտումները վարկառուի կողմից, ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, վարկառուի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը, գրավի արժեքի նվազումը կամ ակտիվների խմբին վերաբերող այլ դիտարկելի տվյալները, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների վճարունակության վատթարացումը կամ տվյալ խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանների փոփոխությունը:

Բացի այդ, վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեքում ներդրման իրական արժեքի՝ իր սկզբնական արժեքից նշանակալի կամ տևողական նվազումը նույնպես հանդիսանում է արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշ:

(i) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը («վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»): Բանկը վերանայում է իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ արժեզրկումը կանոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով:

Բանկը նախ գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշ այն առանձին վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են, և ապա առանձին կամ հավաքական հիմունքով՝ այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն: Եթե Բանկը որոշում է, որ առանձին գնահատված վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ լինի այն նշանակալի կամ ոչ նշանակալի, արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշ չկա, ապա Բանկը ներառում է այդ վարկը կամ դեբիտորական պարտքը պարտքային ռիսկի համասնման բնութագրերով վարկերի և դեբիտորական պարտքերի խմբում և դրանք հավաքական հիմունքով գնահատում արժեզրկման տեսանկյունից: Այն վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնք առանձին են գնահատվում արժեզրկման տեսանկյունից, և որոնց գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում կամ շարունակվում է ճանաչվել, չեն ներառվում արժեզրկման հավաքական հիմունքով գնահատման մեջ:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(է) Արժեզրկում (շարունակություն)

Եթե առկա է օբյեկտիվ հայտանիշ, որ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորուստ է տեղի ունեցել, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես վարկի կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և ապագա գնահատված դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն, ներառյալ սպասվող դրամական հոսքերը երաշխիքներից և գրավներից, զեղչված վարկի նախնական արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և նախկին փորձի վրա հիմնված վնասները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող առկա տեղեկատվության հիման վրա կատարվել են ճշգրտումներ, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում դիտարկելի տվյալները, որոնք պահանջվում են վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, կարող են լինել սահմանափակ կամ այլևս ոչ ամբողջությամբ ամնչվող տվյալ հանգամանքներին: Դա կարող է տեղի ունենալ, երբ վարկառուն ֆինանսական դժվարությունների մեջ է, և համանման վարկառուների վերաբերյալ քիչ պատմական տվյալներ կան: Այդպիսի դեպքերում արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար Բանկն օգտագործում է իր փորձը և դատողությունները:

Վարկի և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի է անկողմնակալորեն վերագրել արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

Այն դեպքերում, երբ վարկի հավաքագրումը հնարավոր չէ, վարկը դուրս է գրվում ի հաշիվ արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստի: Բանկը վարկի մնացորդը (և արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստները) դուրս է գրում, երբ ղեկավարությունը որոշում է, որ վարկը ենթակա չէ հավաքագրման, և ձեռնարկվել են վարկի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

(ii) Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներում ընդգրկված չզննանշվող բաժնային գործիքները, որոնք չեն հաշվառվում իրական արժեքով, քանի որ դրանց արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել: Եթե առկա է այդ ներդրումների գծով արժեզրկումից կորստի օբյեկտիվ հայտանիշ, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես ներդրման հաշվեկշռային արժեքի և համանման ֆինանսական ակտիվների՝ ներկա շուկայական տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն:

Այս ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և ենթակա չեն հակադարձման:

(iii) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակված վնասը փոխանցելով շահույթի կամ վնասի կազմ՝ որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կուտակված վնասը, որը այլ համապարփակ եկամտից վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի կազմ, հանդիսանում է ձեռքբերման արժեքի՝ հանած մայր գումարի մարումները ու ամորտիզացիան, և ընթացիկ իրական արժեքի՝ հանած նախկինում շահույթի կամ վնասի կազմում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները, միջև տարբերությունը: Ժամանակի արժեքին վերագրելի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններն արտացոլվում են որպես տոկոսային եկամտի բաղադրիչ:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքն աճում է, և այդ աճը հնարավոր է անկողմնակալորեն վերագրել շահույթի կամ վնասի կազմում արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը, ապա արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, իսկ հակադարձված գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուհանդերձ, արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթի իրական արժեքի ցանկացած հետագա վերականգնումը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(ե) Արժեզրկում (շարունակություն)

(iv) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշները բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ նվազեցված վաճառքի ծախսերով, ու օգտագործման արժեքից առավելագույնի տարբերություն: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը զեղչվում են՝ օգտագործելով մինչև հարկումը զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ փողի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ը) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկը, որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են՝ զեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով զեղչման՝ մինչև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ փողի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, կիրառելիության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

Վերակազմավորման գծով պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը հաստատում է վերակազմավորման մանրամասն պաշտոնական պլանը, և երբ սկսվում է վերակազմավորումը կամ դրա մասին հայտարարվում է հանրությանը: Ապագա գործառնական ծախսերի գծով պահուստ չի ձևավորվում:

(թ) Փոխառու միջոցներ

Թողարկված ֆինանսական գործիքները կամ դրանց բաղկացուցիչները դասակարգվում են որպես պարտավորություններ, եթե պայմանագրային համաձայնության արդյունքում Բանկն ունի պարտավորություն փոխանցելու դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվներ, կամ այլ կերպ կատարելու պարտավորությունները, բացի հաստատուն գումարով դրամական միջոցների կամ այլ ֆինանսական ակտիվների՝ սեփական բաժնեմասային գործիքների հաստատուն քանակով փոխարինելը:

Նման գործիքները իրենց մեջ ներառում են ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ պարտավորությունները, բանկերի միջոցները, հաճախորդների հաշիվները, այլ փոխառու միջոցները, թողարկված պարտատոմսերը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո փոխառու միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառման միջոցով: Պարտավորության ապաճանաչման դեպքում, ինչպես նաև ամորտիզացիայի ընթացքում, եկամուտներն ու ծախսերը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

(ժ) Վարկային պարտավորություններ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը հանձն է առնում վարկային պարտավորվածություններ, որոնք ներառում են վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածությունները, ակրեդիտիվները և երաշխիքները, ինչպես նաև տրամադրում է վարկային ապահովագրման այլ տեսակներ:

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Բանկին կատարել սահմանված վճարումներ, փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(Ժ) Վարկային պարտավորություններ (շարունակություն)

Ֆինանսական երաշխավորության գծով պարտավորությունն ի սկզբանե ճանաչվում է իրական արժեքով՝ հանած գործարքի հետ կապված ծախսումները, և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից ամալվելագույնով՝ ի սկզբանե ճանաչված գումարը հանած կուտակված ամորտիզացիան կամ երաշխավորության գծով ցանկացած կորուստների պահուստը: Ֆինանսական երաշխավորության գծով կորուստների պահուստը և վարկային այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, երբ գոյություն ունի վնաս կրելու հավանականություն և այդ վնասը հնարավոր է արժանահավաստորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխավորության գծով պարտավորությունները և վարկային այլ պարտավորվածությունները գծով պահուստները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

Վարկային պարտավորվածությունները չեն ճանաչվում, բացառությամբ հետևյալ պարտավորվածությունների.

- ▶ վարկային պարտավորություններ, որոնք Բանկը դասակարգում է որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ,
- ▶ եթե Բանկն ունի իր վարկային պարտավորություններից առաջացող ակտիվների՝ դրանց առաջացումից կարճ ժամանակ անց վաճառելու նախկին փորձ, ապա նույն դասում գտնվող բոլոր վարկային պարտավորությունները դիտվում են որպես ածանցյալ գործիքներ,
- ▶ վարկային պարտավորություններ, որոնք կարող են մարվել զուտ հիմունքով՝ դրամական միջոցներով կամ մեկ այլ ֆինանսական գործիք մատակարարելով կամ թողարկելով,
- ▶ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկ տրամադրելու պարտավորություններ:

(ի) Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը ճանաչվում են որպես կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկային հետևանքների:

(i) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող ցանկացած գումար ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(ii) Բաժնետիրական կապիտալի հետզնում

Երբ որպես կապիտալ ճանաչված բաժնետիրական կապիտալը հետ է գնվում, վճարված հատուցման գումարը, ներառյալ ուղղակիորեն վերագրելի ծախսերը, ճանաչվում է որպես կապիտալի նվազում:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(լ) Սեզմենտային հաշվետվություն

Բանկի սեզմենտային հաշվետվությունները հիմնված են հետևյալ գործառնական սեզմենտների վրա՝ Մանրաձախ բանկային գործունեություն, Կորպորատիվ բանկային գործունեություն, Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն:

(խ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ հարկի այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միավորներին կամ ուղղակիորեն կապիտալում ճանաչված՝ բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում կամ ուղղակիորեն կապիտալում:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(Խ) Հարկում (շարունակություն)

Ընթացիկ հարկը ժամանակաշրջանի հարկվող շահույթի գծով վճարման ենթակա ակնկալվող շահութահարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ, ինչպես նաև նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ չեն ճանաչվում հետևյալ ժամանակավոր տարբերությունների համար՝ գույզի, որը չի նվազեցվում հարկային նպատակներով, ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչում, որոնք ազդեցություն չունեն ոչ հաշվապահական, ոչ հարկվող շահույթի վրա, ինչպես նաև այն դուստր ընկերություններում կատարած ներդրումներին վերաբերող ժամանակավոր տարբերություններ, որտեղ մայր ընկերությունն ի վիճակի է վերահսկել ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը, և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի մոտ ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե Բանկը կիրառի այն մոտեցումը, որով ակնկալվում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջինները հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր հարկային տարբերությունները:

(Թ) Եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վարկերի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարները, որոնք գործարքի հետ կապված ծախսերի հետ միասին դիտարկվում են որպես վարկի ընդհանուր շահութաբերության անբաժան մաս, հետաձգվում են և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամտի կազմում ֆինանսական գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Այլ վճարները, միջնորդավճարների գծով եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

Շահաբաժինների տեսքով եկամուտը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ շահաբաժնի հայտարարման ամսաթվին:

Գործառնական վարձակալության գծով կատարած վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալության գծով ստացված խրախուսող պայմանները ճանաչվում են որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժան մաս վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(կ) Վարձակալություն

Ֆինանսական վարձակալություն՝ Բանկը որպես ֆինանսական վարձակալ

Բանկը ճանաչում է ֆինանսական վարձակալությունը որպես ակտիվներ և պարտավորություններ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում վարձակալության պայմանների ուժի մեջ մտնելու պահից վարձակալվող գույքի իրական արժեքի չափով, կամ, ցածր լինելու դեպքում, նվազագույն վարձակալական վճարների ընթացիկ արժեքով: Նվազագույն վարձակալական վճարների ընթացիկ արժեքը հաշվարկելու համար որպես գեղջման գործակից օգտագործվում է վարձակալության ներքին տոկոսադրույքը, երբ այն հնարավոր է կիրառել, հակառակ դեպքում՝ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը: Սկզբնական ուղղակի ծախսումները ներառվում են ակտիվի արժեքի մեջ: Վարձակալական վճարները համաչափորեն բաշխվում են ֆինանսական ծախսերի և չմարված պարտավորության նվազեցման միջև: Ֆինանսական ծախսը տարածվում է վարձակալության ողջ ժամանակահատվածի վրա այնպես, որ հաշվարկվի հաստատուն դրույքաչափ պարտավորության յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի մնացորդային արժեքի նկատմամբ:

Վարձակալի կողմից ֆինանսական վարձակալության գործունեությանը ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումներն արտացոլվում են վարձակալված ակտիվների կազմում:

Ֆինանսական վարձակալություն՝ Բանկը որպես ֆինանսական վարձատու

Բանկը ճանաչում է վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերը վարձակալության զուտ ներդրման գումարի չափով՝ վարձակալության պայմանների ուժի մեջ մտնելու պահից սկսած: Ֆինանսական եկամուտը հիմնված է զուտ չմարված ներդրման հաստատուն եկամտաբերության գործակցի օգտագործման մոդելի վրա: Սկզբնական ուղղակի ծախսումները ներառվում են վարձակալությունից դեբիտորական պարտքի հաշվարկման մեջ:

Գործառնական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի ժամանակ ռիսկերը և հատույցները ըստ էության պահվում են վարձակալի կողմից, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության գծով վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս հավասարաչափ մասհանումների միջոցով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ընդգրկվում այլ գործառնական ծախսերի մեջ:

Գործառնական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձատու

Բանկը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացնում է գործառնական վարձակալության առարկա հանդիսացող ակտիվը՝ ըստ ակտիվի բնույթի: Գործառնական վարձակալությունից ստացվող վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հավասարաչափ վարձակալության ժամկետի ընթացքում որպես այլ եկամուտ: Վարձակալներին տրամադրված գեղջերի համախառն գումարը արտացոլվում է որպես վարձակալությունից եկամտի նվազեցում՝ հավասարաչափ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Գործառնական վարձակալության պայմանագրի հետ կապված սկզբնական ուղղակի ծախսումները ավելացվում են վարձակալության առարկա հանդիսացող ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին:

(հ) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Ստորև ներկայացված են ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք թողարկվել են, բայց Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման օրվա դրությամբ դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը մտադիր է կիրառել այդ ստանդարտները ուժի մեջ մտնելուց հետո:

ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ»

2014 թ. հուլիսին ՀՀՄՍԻ-ն թողարկեց ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտի վերջնական տարբերակը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքներին վերաբերող նախագծի բոլոր փոփոխումներն ու փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ին՝ «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը», և ՖՀՄՍ 9-ի բոլոր նախկին տարբերակներին: Ստանդարտը ներկայացնում է դասակարգման, չափման, ինչպես նաև արժեզրկման և հեջավորման հաշվառման նոր պահանջներ:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(h) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ (շարունակություն)

Դասակարգման և չափման տեսանկյունից, նոր ստանդարտը կպահանջի գնահատել բոլոր ֆինանսական գործիքները, բացի բաժնային գործիքներում ներդրումներից և ածանցյալ գործիքներից, համակցված մոտեցման հիման վրա՝ ելնելով ընկերության՝ ակտիվները կառավարելու բիզնես մոդելի և գործիքների դրամական հոսքերի բնութագրիչներից: ՀՀՄՍ 39-ի չափման կատեգորիաները կփոխարինվեն հետևյալ կատեգորիաներով. իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող, և ամորտիզացված արժեքով չափվող գործիքներ: ՖՀՄՍ 9-ը նաև թույլ կտա ընկերություններին շարունակել դասակարգել (առանց հետագա վերադասակարգման հնարավորության) իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող, և ամորտիզացված արժեքով չափվող գործիքների սահմանմանը համապատասխանող գործիքները որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա վերացնում կամ էապես նվազեցնում է չափման կամ ճանաչման անհետևողականությունը: Առևտրական նպատակով չափվող բաժնային գործիքներում ներդրումները կարող են դասակարգվել (առանց հետագա վերադասակարգման հնարավորության) որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող գործիքներ, առանց օգուտների կամ վնասների հետագա վերադասակարգման ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ֆինանսական պարտավորությունների հաշվառման ՀՀՄՍ 39-ի պահանջները էապես չեն փոխվի:

ՖՀՄՍ 9-ը նաև հիմնովին կփոխի վարկերի արժեզրկման նկատմամբ մոտեցումը: Ստանդարտը կփոխարինի ՀՀՄՍ 39-ի՝ կրած վնասների մոտեցումը ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱԿԿ) մոտեցմամբ: Խմբից կպահանջվի ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստ ճանաչել բոլոր վարկերի և պարտքային ֆինանսական գործիքների համար, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, ինչպես նաև վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերի համար: Պահուստը գնահատվում է ակնկալվող վարկային կորուստների հիման վրա՝ կապված հաջորդ տասներկու ամիսների ընթացքում դեֆոլտի հավանականության հետ: Այն դեպքերում, երբ գործիքի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի է ունեցել վարկային ռիսկի էական աճ, պահուստը գնահատվում է ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում դեֆոլտի հավանականության հիման վրա:

ՖՀՄՍ 9-ը ուժի մեջ է մտնում 2018 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Ավելի վաղ կիրառությունը թույլատրվում է: Ստանդարտը կիրառվում է հետընթաց կարգով, սակայն համեմատական տեղեկատվության վերահաշվարկ չի պահանջվում. կիրառման ազդեցությունը անցման ամսաթվին (2018թ. հունվարի 1) կզրահանվի չբաշխված շահույթում: ՖՀՄՍ 9-ի կիրառումն ազդեցություն կունենա Բանկի ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման վրա, սակայն ազդեցություն չի ունենա Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման և չափման վրա: Բանկն ակնկալում է, որ ՖՀՄՍ 9-ը նշանակալի ազդեցություն կունենա իր կապիտալի վրա: Այդ ազդեցության չափը որոշելու համար Բանկին անհրաժեշտ է կատարել ավելի մանրամասն վերլուծություն, որը հաշվի կառնի ամբողջ հիմնավորված և կիրառելի տեղեկությունը՝ ներառյալ հեռանկարային տարրեր:

Բանկը արդեն սկսել է ՖՀՄՍ 9-ին անցման գործընթացը և նախատեսում է այն ավարտել մինչև 2017թ. տարեվերջ:

ՖՀՄՍ 15 «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ»

2014 թվականի մայիսին ՀՀՄՍԽ-ն հրապարակել է «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ» ՖՀՄՍ 15-ը, որն ուժի մեջ է մտնում 2018 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ վաղաժամկետ կիրառման հնարավորությամբ: ՖՀՄՍ 15-ը սահմանում է հասույթի ճանաչման սկզբունքները և կիրառելի է լինելու հաճախորդների հետ բոլոր պայմանագրերի համար: Սակայն տոկոսային եկամուտները և միջնորդավճարները, որոնք ֆինանսական գործիքների և վարձակալության անբաժան մասն են կազմում, կշարունակեն գտնվել ՖՀՄՍ 15-ի շրջանակներից դուրս և կկարգավորվեն այլ կիրառելի ստանդարտներով (օր.՝ ՖՀՄՍ 9 և ՖՀՄՍ 16՝ «Վարձակալություն»):

Ստանդարտի համաձայն հասույթը պետք է ճանաչվի, երբ ապրանքներն ու ծառայությունները փոխանցվել են, այն փոխհատուցման գումարի չափով, որի նկատմամբ իրավունքը ընկերությունն ակնկալում է ստանալ այդ ապրանքների և ծառայությունների փոխանցման դիմաց: Ստանդարտը նաև կհստակեցնի հասույթի բնույթի, չափի և ժամկետների, ինչպես նաև հասույթի և հաճախորդներից համապատասխան դրամական հոսքերի վերաբերյալ ցանկացած անորոշության վերաբերյալ բացահայտումների մի շարք համապարփակ պահանջներ: Բանկը չի նախատեսում ՖՀՄՍ 15-ի վաղաժամկետ ընդունում և ներկայումս գնահատում է դրա ազդեցությունը:

ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն»

ՀՀՄՍԽ-ն հրապարակել է ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն» վարձակալության հաշվառման նոր ստանդարտը 2016թ. հունվարին: Նոր ստանդարտը զգալիորեն չի փոխում վարձակալության հաշվառման վարձատուների համար: Սակայն այն պահանջում է վարձակալներին ճանաչել վարձակալությունների մեծ մասը իրենց հաշվապահական հաշվեկշռում որպես վարձակալության գծով պարտավորություն՝ համապատասխան ակտիվի օգտագործման իրավունքի հետ մեկտեղ:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփում (շարունակություն)

(h) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ (շարունակություն)

ՖՀՄՄ 16 «Վարձակալություն» (շարունակություն)

Վարձակալները պետք է կիրառեն միասնական սնդեղ բոլոր ճանաչված վարձակալությունների համար, բայց հնարավորություն կունենան չճանաչել կարճաժամկետ վարձակալությունները և ցածր արժեք ունեցող ակտիվների վարձակալությունը: Ընդհանուր առմամբ, շահույթի կամ վնասի ճանաչման կարգը նման է այսօրվա ֆինանսական վարձակալության հաշվառմանը՝ շահույթ կամ վնասում տոկոսային եկամտի և մաշվածության առանձին ճանաչմամբ:

ՖՀՄՄ 16-ը ուժի մեջ է մտնում 2019 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրելի է, պայմանով, որ հասույթի նոր ստանդարտ ՖՀՄՄ 15-ը կիրառվում է նույն օրը: Բանկը չի նախատեսում ՖՀՄՄ 16 վաղաժամկետ ընդունում և ներկայումս գնահատում է դրա ազդեցությունը:

Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 12-ում՝ «Շահութահարկ»

2016թ. հունվարին, փոփոխություններ հրապարակելով ՀՀՄՄ 12-ում, ՖՀՄՄ Խորհուրդը հստակեցրեց ֆինանսական հաշվառման նպատակով իրական արժեքով չափվող, սակայն հարկային հաշվառման նպատակով սկզբնական արժեքով չափվող պարտքային գործիքների գծով հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվառման պահանջները:

Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2017 թվականի հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ վաղ կիրառման թույլատրելիության սկզբունքով: Ակնկալվում է, որ փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 7-ում՝ «Հաշվետվություն դրամական միջոցների հոսքերի մասին»

2016թ. հունվարին ՀՀՄՄ-ն հրապարակեց «Հաշվետվություն դրամական միջոցների հոսքերի մասին» ՀՀՄՄ 7-ում փոփոխություններ՝ նպատակ ունենալով բարելավել ֆինանսավորման գործունեության բացահայտումները և օգնել օգտագործողներին ավելի լավ հասկանալ հաշվետու ընկերության իրացվելիության դիրքերը: Ըստ նոր պահանջների՝ ընկերությունները պետք է բացահայտեն տեղեկատվություն ֆինանսավորման գործունեության հետևանքով իրենց ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխությունների վերաբերյալ, ինչպիսիք են փոփոխությունները դրամական հոսքերից և ոչ-դրամական հոդվածներից (օր.՝ օգուտ և վնաս արտարժույթի փոփոխությունից): Փոփոխությունը ուժի մեջ է մտնում 2017թ. հունվարի 1-ից: Բանկը ներկայումս գնահատում է փոփոխության ազդեցությունը:

ՖՀՄՄ 4 Մեկնաբանություն 22 – «Արտարժույթով գործարքներ և կանխավճարված փոխհատուցում»

Մեկնաբանությունը հստակեցնում է, որ ոչ դրամային ակտիվի և ոչ դրամային պարտավորության ապաճանաչումից կանխավճարված փոխհատուցման հետ կապված համապատասխան ակտիվի սկզբնական ճանաչման և ծախսերը և եկամուտները հաշվելու համար օգտագործվող սիմիլար փոխարժեքը որոշելիս գործարքի ամսաթիվն այն ամսաթիվն է, երբ կազմակերպությունը սկզբնապես ճանաչում է կանխավճարված փոխհատուցումից առաջացող ոչ դրամային ակտիվը կամ ոչ դրամային պարտավորությունը: Եթե կան մի քանի ստացվող և վճարվող կանխավճարներ, կազմակերպությունը պետք է որոշի գործարքի ամսաթիվը յուրաքանչյուր ստացված կամ վճարված կանխավճարի համար:

Կազմակերպությունները պետք է կիրառեն փոփոխությունները հետընթաց: Կազմակերպություններն ունեն այլընտրանք կիրառել մեկնաբանությունը առաջընթաց դրա շրջանակներում գտնվող բոլոր ակտիվների, ծախսերի և եկամուտների համար, որոնք սկզբնապես ճանաչվել են հետևյալ ժամանակաշրջաններում կամ ավելի ուշ:

- (i) Այն հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում, երբ կազմակերպությունը առաջին անգամ կիրառել է մեկնաբանությունը,
- (ii) Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում՝ ներկայացված որպես համեմատական տեղեկատվություն այն հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում, երբ կազմակերպությունն առաջին անգամ կիրառում է մեկնաբանությունը: Մեկնաբանության վաղ կիրառումը թույլատրվում է և պետք է բացահայտվի: ՖՀՄՄ առաջին անգամ կիրառողները նույնպես կարող են կիրառել մեկնաբանությունը առաջընթաց ՖՀՄՄ-ին անցման ամսաթվին կամ դրանից հետո սկզբնապես ճանաչված բոլոր ակտիվների, ծախսերի և եկամուտների համար:

Փոփոխությունները նպատակ ունեն նվազեցնել պրակտիկայում առկա տարբերությունները, որոնք առաջանում են արտարժույթով ստացվող կամ վճարվող կանխավճարված փոխհատուցման հետ կապված ոչ դրամային ակտիվի կամ ոչ դրամային պարտավորության ապաճանաչումից համապատասխան ակտիվը, ծախսը կամ եկամուտը (կամ դրա մի մասը) ճանաչելիս: Փոփոխությունները ազդեցություն չունեն Բանկի վրա:

4. Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն

Կառավարչական նպատակներով և հիմնվելով մատուցվող ապրանքների և ծառայությունների տարատեսակների վրա, Բանկը բաժանվում է հետևյալ երեք սեզմենտների.

Մանրաձախ բանկային գործունեություն	Ֆիզիկական անձանց և փոքր ու միջին ձեռնարկությունների ավանդներ, սպառողական վարկերի տրամադրում, օվերդրաֆտների, վարկային քարտերի սպասարկում, փոքր և միկրո վարկեր:
Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ և ինստիտուցիոնալ հաճախորդներին վարկերի տրամադրում, ավանդների և ընթացիկ հաշիվների բացում և սպասարկում:
Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն	Գանձապետական և ֆինանսական, ներդրումային բանկային ծառայություններ և այլ կենտրոնական գործառնություններ:

Ռեսուրսների բաշխման և գործունեության գնահատման նպատակով դեկավարությունը հետևում է իր բիզնես միավորների գործառնական արդյունքներին առանձին-առանձին: Շահութահարկը կառավարվում է նախքան շահութահարկը շահույթի հիման վրա և բաշխվում է գործառնական սեզմենտների մեջ:

Գործառնական սեզմենտների միջև ներքին փոխանցումների գները համապատասխանում են շուկայական պայմաններին, ինչպես երրորդ կողմերի հետ գործարքներում:

2016 և 2015թթ. ընթացքում արտաքին գործընկերոջից կամ հաճախորդից ստացված և Բանկի ընդհանուր հասույթի 10% և ավելի գերազանցող հասույթով որևէ գործարք չի գրանցվել:

Ստորև նշված աղյուսակները ներկայացնում են Բանկի գործառնական սեզմենտների գծով եկամտի և շահույթի, ինչպես նաև առանձին ակտիվների և պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվություն:

2016

Հասույթ	Մանրաձախ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն	Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	
Զուտ տոկոսային եկամուտ (ծախս)	(2,052,253)	13,801,679	3,125,611	14,875,037
Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտ	1,470,570	3,058,723	3,181,067	7,710,360
Միջսեզմենտային եկամուտ (ծախս)	7,414,212	(5,256,654)	(2,157,558)	-
Գործառնական շահույթ	6,832,529	11,603,748	4,149,120	22,585,397
Արժեզրկումից կորուստներ	(749,239)	(4,685,162)	-	(5,434,401)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(633,600)	(85,826)	(59,068)	(778,494)
Անձնակազմի գծով և այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(4,941,067)	(2,427,731)	(1,274,408)	(8,643,206)
Շահույթ մինչև շահութահարկ	508,623	4,405,029	2,815,644	7,729,296
Շահութահարկի գծով ծախս	(100,195)	(867,756)	(554,659)	(1,522,610)
Հաշվետու տարվա շահույթ	408,428	3,537,273	2,260,985	6,206,686

2016

Հասույթ	Մանրաձախ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն	Ընդամենը հազ. դրամ
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	
Տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ	60,254,233	461,773,974	58,613,279	580,641,486
Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	172,461,524	472,310,438	3,108,720	647,880,682

4. Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն (շարունակություն)

Տոկոսակիր ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները, բանկերին տրված տոկոսակիր վարկերն և փոխառությունները, հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները, հաճախորդներին տրված համախառն վարկերը, ակրեդիտիվների, ֆինանսական վարձակալության, ֆակտորինգի գծով ստացվելիք համախառն գումարները և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները:

Տոկոսակիր պարտավորությունները ներառում են բանկերի ավանդներն ու մնացորդները (բացառությամբ ոստոր հաշիվների), հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարները, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներն ու ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը, այլ փոխառություններն ու ստորադաս փոխառությունները:

2015

Հասույթ	Մանրաձախ բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Կորպորատիվ բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Զուտ տոկոսային եկամուտ (ծախս)	(1,394,716)	15,399,792	748,910	14,753,986
Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտ	1,371,764	3,145,255	1,819,366	6,336,385
Միջսեզմենտային եկամուտ (ծախս)	6,313,667	(6,115,493)	(198,174)	-
Գործառնական շահույթ	6,290,715	12,429,554	2,370,102	21,090,371
Արժեզրկումից կորուստներ	(561,324)	(5,594,190)	-	(6,155,514)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(630,674)	(73,600)	(48,937)	(753,211)
Լնձնակազմի գծով և այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(4,743,775)	(2,116,439)	(1,298,294)	(8,158,508)
Շահույթ մինչև շահութահարկ	354,942	4,645,325	1,022,871	6,023,138
Շահութահարկի գծով ծախս	(223,734)	(768,903)	(215,399)	(1,208,036)
Հաշվետու տարվա շահույթ	131,208	3,876,422	807,472	4,815,102

2015

	Մանրաձախ բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Կորպորատիվ բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվներ	47,567,898	280,863,474	42,826,715	371,258,087
Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	144,821,547	288,274,312	19,004,763	452,100,622

Տոկոսակիր ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները, բանկերին տրված տոկոսակիր վարկերն և փոխառությունները, հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները, հաճախորդներին տրված համախառն վարկերը, ակրեդիտիվների, ֆինանսական վարձակալության, ֆակտորինգի գծով ստացվելիք համախառն գումարները և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները:

Տոկոսակիր պարտավորությունները ներառում են բանկերի ավանդներն ու մնացորդները (բացառությամբ ոստոր հաշիվների), հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարները, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներն ու ավանդները, այլ փոխառություններն ու ստորադաս փոխառությունները:

Աշխարհագրական տեղեկատվություն

Բանկն իր հիմնական գործունեությունը իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում: Բացի ֆինանսական գործիքներից, Բանկը չունի ՀՀ-ից տարածքից դուրս այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ:

5. Զուտ տոկոսային եկամուտ

	<i>2016</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>
Տոկոսային եկամուտ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	36,883,039	30,848,124
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	1,853,537	1,536,660
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	1,228,587	940,327
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	768,153	518,646
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	752,499	818,643
Հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	611,213	349,573
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	265,806	270,333
Այլ	44,421	137,962
	42,407,255	35,420,268
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	217,010	312,978
	42,624,265	35,733,246
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	15,765,834	10,822,786
Այլ փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ	8,766,471	6,758,802
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,672,840	581,942
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	552,984	-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	520,236	2,122,277
Ակրեդիտիվների գծով վճարվելիք գումարներ	445,940	648,020
Այլ	24,923	45,433
	27,749,228	20,979,260
Զուտ տոկոսային եկամուտ	14,875,037	14,753,986

6. Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

	<i>2016</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	1,274,114	1,094,801
Դրամական փոխանցումներ	519,754	402,872
Կանխիկացման, հաշիվների սպասարկման և հեռահար համակարգային սպասարկման ծառայություններ	465,820	406,670
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	319,171	357,862
Բրոկերային ծառայություններ	184,142	207,388
Հաշվարկային գործառնություններ	54,782	41,521
Այլ	48,332	38,776
	2,866,115	2,549,890

7. Միջնորդավճարների գծով ծախս

	<i>2016</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	407,321	289,040
Դրամական փոխանցումներ	104,680	78,794
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	71,176	86,114
Այլ	27,152	33,053
	610,329	487,001

8. Գեսիայից օգուտ

2016 թվականի ընթացքում Բանկը պահանջի իրավունքի զիջման (ցեսիայի) պայմանագրեր է կնքել չորս գործընկերոջ հետ և նրանց փոխանցել տասը պարտատիրոջ գծով վարկեր և այլ ստացվելիք գումարներ (այդ թվում՝ ամբողջապես դուրս գրված մնացորդներ) 2,130,029 հազար ՀՀ դրամ ընդհանուր համախառն անվանական արժեքով՝ 1,801,635 հազար ՀՀ դրամ իրական արժեքով ապագայում ստացվելիք հատուցման դիմաց:

Ղեկավարությունը եզրակացրել է, որ Բանկը փոխանցված վարկերի և այլ ստացվելիք գումարների գծով փոխանցել է բոլոր ռիսկերն ու օգուտները և այդ վարկերի և այլ ստացվելիք գումարների հաշվեկշռային արժեքի (704,811 հազար ՀՀ դրամ) ու ցեսիայի պայմանագրերի կնքման ամսաթվերի դրությամբ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքի միջև տարբերությունը ճանաչել է որպես ցեսիայից օգուտ՝ 1,096,824 հազար ՀՀ դրամ գումարի չափով: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների ստորագրման ամսաթվի դրությամբ Բանկին վճարվել է ստացվելիք հատուցման մի մասը՝ 393,135 ՀՀ հազար դրամ գումարի չափով:

9. Զուտ օգուտ/(վնաս) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից զուտ օգուտը՝ 1,055,909 հազար ՀՀ դրամ գումարով (2015թ.՝ զուտ վնաս՝ 1,632,803 հազար ՀՀ դրամ) ներառում է արտարժույթի և տոկոսադրույթի գծով ածանցյալ գործիքների վերագնահատում, որոնք օգտագործվում են բաց արժույթային և տոկոսադրույթների դիրքերը և Բանկի որոշ վարկային գործառնությունները տնտեսապես հեջավորելու համար:

10. Արտարժույթային գործառնություններից զուտ օգուտ

	<i>2016</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>
Սփոթ գործարքներից զուտ օգուտ	2,724,237	2,465,955
Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից զուտ (վնաս)/օգուտ	(258,894)	1,828,278
	2,465,343	4,294,233

11. Այլ գործառնական եկամուտ

	<i>2016</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>
Տույժերի և տուգանքների գծով եկամուտ	1,337,303	2,709,524
Հիմնական միջոցների օտարումից զուտ եկամուտ	-	2,402
Այլ եկամուտ	224,337	177,147
	1,561,640	2,889,073

12. Այլ գործառնական ծախսեր

	<i>2016</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>
Վճարային համակարգերի գծով ծախսեր	359,890	289,747
Երաշխիքային վճարներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	311,351	229,334
Ծրագրային ապահովման սպասարկում	250,323	219,278
Բրոքերային համակարգերի օգտագործման միջնորդավճարներ	125,533	127,737
Գործակալական վճարներ	72,267	-
Ֆինանսական համակարգի հաշտարար	51,380	40,271
Ինկասացիա	48,134	50,920
Մոնիթորինգի ծառայություններ	47,800	210,682
Տույժերի և տուգանքների գծով ծախսեր	251	1,022
Այլ ծախսեր	194,560	112,991
	1,461,489	1,281,982

13. Արժեզրկումից կորուստներ

	2016 հազ. դրամ	2015 հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	5,084,493	4,413,869
Այլ արժեզրկումներ	349,908	1,741,645
	5,434,401	6,155,514

Այլ արժեզրկումները ներառում են ակրեդիտիվների, ֆինանսական վարձակալության, ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարների և այլ ակտիվների գծով արժեզրկումները:

14. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2016 հազ. դրամ	2015 հազ. դրամ
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	1,019,034	885,110
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	778,494	753,211
Գովազդ և մարքեթինգ	631,039	426,588
Վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	258,883	211,247
Բարեգործություն և հովանավորություն	118,550	138,614
Անվտանգության ծառայություն	113,331	67,075
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	102,925	92,922
Մասնագիտական ծառայություններ	98,849	62,666
Էլեկտրականության և կոմունալ ծախսերի վճարներ	87,427	85,183
Գործուղման ծախսեր	87,173	64,092
Ուսուցում և կրթություն	33,370	26,823
Հարկեր (բացառությամբ աշխատավարձին վերաբերող հարկերի և շահութահարկի)	32,081	41,624
Ապահովագրություն	29,501	26,092
Գրասենյակային ծախսեր	28,421	27,905
Ներկայացուցչական ծախսեր	20,532	24,497
Անձնակազմի գծով ծախսեր	163,086	143,628
Այլ	143,714	89,767
	3,746,410	3,167,044

15. Շահութահարկի գծով ծախս

	2016 հազ. դրամ	2015 հազ. դրամ
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս		
Ընթացիկ հարկային ծախս	765,182	556,429
Նախորդ ժամանակաշրջանի շահութահարկի ճշգրտում	(66,398)	-
Հետաձգված հարկի գծով ծախս		
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների շարժ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	823,826	651,607
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	1,522,610	1,208,036

2016թ. ընթացիկ և հետաձգված հարկերի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 20% (2015թ-ին՝ 20%):

15. Շահութահարկի գծով ծախս (շարունակություն)**Արդյունավետ հարկային դրույքի համաձայնեցում**

	2016	%	2015	%
	<i>հազ. դրամ</i>		<i>հազ. դրամ</i>	
Շահույթ մինչև հարկումը	7,729,296		6,023,138	
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	1,545,859	20%	1,204,628	20%
Նախորդ տարիների շահութահարկի գումարի ճշգրտում	(66,398)		-	
Զուտ օգուտ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերազնահատումից և զուտ վնաս իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից (չհարկվող մաս)	(17,932)		23,338	
(Չհարկվող եկամուտ)/չնվազեցվող ծախսեր	61,081		(19,930)	
	1,522,610		1,208,036	

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2016թ. և 2015թ. ընթացքում:

2016	Մնացորդն առ	Շահույթում	Այլ	
			ֆինանսական	Մնացորդն առ
հազ. դրամ	2016թ.	կամ վնասում	ֆինանսական	2016թ.
	հունվարի 1	ճանաչված	արդյունքներում	դեկտեմբերի 31
			ճանաչված	
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	20,694	(123,568)	-	(102,874)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	62,825	-	(139,802)	(76,977)
Այլ ստացվելիք գումարների գծով պահուստներ և այլ պահուստներ	65,746	(263,410)	-	(197,664)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(1,010,351)	(325,846)	-	(1,336,197)
Հիմնական միջոցներ	14,379	(59,531)	-	(45,152)
Այլ ակտիվներ	13,104	(2,604)	-	10,500
Այլ պարտավորություններ	354,359	7,875	-	362,234
Այլ փոխառու միջոցներ	-	(56,742)	-	(56,742)
	(479,244)	(823,826)	(139,802)	(1,442,872)

15. Շահութահարկի գծով ծախս (շարունակություն)

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)

2015 հազ. դրամ	Մնացորդն առ 2015թ. հունվարի 1	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում	
			Մնացորդն առ 2015թ. դեկտեմբերի 31	ճանաչված
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	32,265	(11,571)	-	20,694
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	33,079	-	29,746	62,825
Այլ ստացվելիք գումարների գծով պահուստներ և այլ պահուստներ	(110,262)	176,008	-	65,746
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(237,650)	(772,701)	-	(1,010,351)
Հիմնական միջոցներ	60,865	(46,486)	-	14,379
Այլ ակտիվներ	13,104	-	-	13,104
Այլ պարտավորություններ	351,216	3,143	-	354,359
	142,617	(651,607)	29,746	(479,244)

16. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2016 հազ. դրամ	2015 հազ. դրամ
Կանխիկ միջոցներ	12,826,023	15,843,126
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում՝ ներառյալ պարտադիր պահուստները	104,878,940	105,555,056
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- «ԱԱ-»-ից «ԱԱ+» վարկանիշով	17,767	13,047
- «Ա-»-ից «Ա+» վարկանիշով	10,125,848	14,319,969
- «ԲԲ-»-ից «ԲԲԲ+» վարկանիշով	7,210,640	6,913,069
- վարկանիշ չունեցող	221,654	69,050
Ընդամենը՝ նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	17,575,909	21,315,135
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	135,280,872	142,713,317

Բանկերը պարտավոր են ունենալ դեպոզիտային դրամական միջոցներ (պարտադիր պահուստ) ՀՀ ԿԲ-ում ՀՀ դրամով ներգրավված գումարների 2%-ի չափով և արտարժույթով ներգրավված գումարների 18%-ի չափով (2015թ.՝ 20%): Օրենսդրությամբ չի սահմանափակվում այդ միջոցների ելքագրումը, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում ՀՀ դրամով ներգրավված գումարների գծով նվազագույն միջին ամսական գումարը և արտարժույթով ներգրավված գումարների գծով նվազագույն երկշաբաթյա գումարը, ապա կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում նոստրո հաշիվների մեջ ներառված պարտադիր պահուստի գումարը կազմում է 48,969,250 հազար ՀՀ դրամ (2015թ.՝ 55,271,789 հազար ՀՀ դրամ):

Բանկերի վերոնշյալ վարկանիշները նշված են ըստ Fitch rating agency-ի վարկանշման:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը ունի մեկ այլ բանկում դրամական միջոցներ, որի մնացորդը գերազանցում է կապիտալի 10%-ը (2015թ.՝ մեկ): Այդ մնացորդի համախառն արժեքը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 7,041,151 հազար ՀՀ դրամ (2015թ.՝ 7,672,871 հազար ՀՀ դրամ):

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում Բանկի մնացորդները գերազանցում են կապիտալի 10%:

17. Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ

	<i>2016 հազ. դրամ</i>	<i>2015 հազ. դրամ</i>
Ակտիվներ		
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ		
Տոկոսադրույքի սվոպեր	40,590	–
Արտարժույթի սվոպեր	3,089,481	465,303
	3,130,071	465,303
Պարտավորություններ		
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ		
Տոկոսադրույքի սվոպեր	–	103,468
Արտարժույթի սվոպեր	2,535,283	476,658
Այլ պայմանագրեր	–	2,434
	2,535,283	582,560

Տոկոսադրույքի սվոպեր

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսադրույքի սվոպի պայմանագրերի գումարները 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ ներառյալ իրական արժեքը և անվանական գումարը: Ստորև ներկայացված արտարժույթով արտահայտված գումարները փոխարկվում են հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ գործող փոխարժեքներով: Այս՝ դեռևս չմարված պայմանագրերի գծով չիրացված օգուտը և վնասը ճանաչվում է համապատասխանաբար շահույթում կամ վնասում:

<i>Իրական արժեք</i>		<i>Անվանական գումար</i>	
<i>2016</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>
<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>

ԱՄՆ դոլարով ֆիքսված տոկոսադրույքի վճարում, ԱՄՆ դոլարով լողացող տոկոսադրույքի ստացում	40,590	(103,468)	11,218,609	10,224,716
--	--------	-----------	------------	------------

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի տոկոսադրույքի սվոպի երեք պայմանագիր՝ յուրաքանչյուրը 15,000,000 ԱՄՆ դոլար, և տոկոսադրույքի սվոպի մեկ պայմանագիր՝ 10,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական գումարով: Այս պայմանագրերի համաձայն՝ Բանկը վճարում է 2.1350%, 1.3125%, 0.9450% և 1.5850% ֆիքսված տոկոսադրույքներ և ստանում է 6 ամիս USD-LIBOR-BBA (Բրիտանիայի բանկիրների ասոցիացիա) լողացող տոկոսադրույքներ՝ համապատասխանաբար յուրաքանչյուր պայմանագրի համար: Տոկոսադրույքի սվոպի պայմանագրերի մարման ժամկետը լրանում է 2018-2022թթ.:

Արտարժույթի սվոպեր

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի արտարժույթի սվոպի 19 (2015թ.՝ 14) պայմանագրեր 8 (2015թ.՝ 4) գործընկերների հետ ՀՀ դրամ և ԱՄՆ դոլար արժույթներով: Այս պայմանագրերի անվանական գումարը ՀՀ դրամով արտահայտված կազմում է 161,717,608 հազար ՀՀ դրամ (2015թ.՝ 56,388,061 հազար ՀՀ դրամ):

18. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

	<i>2016 հազ. դրամ</i>	<i>2015 հազ. դրամ</i>
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- Պետական պարտատոմսեր		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	7,174,650	704,171
Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	-	3,190,731
Այլ երկրների եվրոպարտատոմսեր	1,066,963	-
- Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
Միջազգային ֆինանսական հաստատություններ	-	818,813
Օտարերկրյա ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր	3,418,111	-
ՀՀ ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր	642,110	142,879
Բաժնային ներդրումներ		
- Չգնանշվող բաժնային արժեթղթեր	106,458	106,458
	12,408,292	4,963,052
ԿԲ-ի հետ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	-	5,315,549
	-	5,315,549

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներում ներառված են ստորև ներկայացվող չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը:

<i>Անվանումը</i>	<i>Ֆրանցման երկիրը գործունեությունը</i>	<i>Հիմնական</i>	<i>Վերահսկվող %</i>		<i>2016 հազ. դրամ</i>	<i>2015 հազ. դրամ</i>
			<i>2016</i>	<i>2015</i>		
Արցախի Բանկ ՓԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	Բանկային գործունեություն	1.06%	1.06%	69,250	69,250
Արբա	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	3.76%	3.76%	36,429	36,429
ՍԿԻՖՏ	Բելգիա	Դրամական փոխանցումներ	0.00%	0.00%	779	779
					106,458	106,458

(ա) Որոշելի իրական արժեք չունեցող ներդրումներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող վաճառքի համար մատչելի բաժնային ներդրումները ներառում են չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը: Այս ներդրումների համար ակտիվ շուկա գոյություն չունի, և վերջերս տեղի չեն ունեցել այնպիսի գործարքներ, որոնք կարող էին վկայություն տրամադրել դրանց ընթացիկ իրական արժեքի մասին: Ի լրումն, զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդի կիրառման արդյունքում ձևավորվում են մի շարք իրական արժեքներ, ինչը պայմանավորված է այս ոլորտում դրամական միջոցների ապագա հոսքերի հետ կապված անորոշությամբ:

19. Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	2016 <i>հազ. դրամ</i>	2015 <i>հազ. դրամ</i>
Պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների իրականացման գծով դեպոզիտային միջոցներ ՀՀ ԿԲ –ում	1,220,000	1,020,000
Վարկեր և ավանդներ այլ բանկերի հետ		
Հայկական բանկեր	2,500,839	6,939,025
ՏՀԶԿ երկրների բանկեր	1,078,322	162,258
Օտարերկրյա այլ բանկեր	54,141	51,392
Ընդամենը այլ բանկերին տրված վարկեր և ավանդներ	3,633,302	7,152,675
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	4,853,302	8,172,675

Բանկերին տրված վարկերը և փոխատվություններն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

ՏՀԶԿ երկրների բանկերի և այլ օտարերկրյա բանկերի հետ վարկերի և ավանդների մեջ ներառված 117,053 հազար ՀՀ դրամ (2015 թ.՝ 167,068 հազար ՀՀ դրամ) գումարն իրենից ներկայացնում է ակրեդիտիվների, երաշխիքների և վարկային քարտերի դիմաց գրավադրված ավանդներ:

Բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի որևէ բանկում տեղաբաշխված միջոցներ (2015 թ.՝ ոչ մի բանկում), որոնց մնացորդները գերազանցում են կապիտալի 10%-ը:

20. Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	2016 <i>հազ. դրամ</i>	2015 <i>հազ. դրամ</i>
Փոքր և միջին հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ	6,446,797	5,980,477
	6,446,797	5,980,477

Գրավ

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների դիմաց գրավադրված էին կառավարության և ոչ պետական արժեթղթեր 6,814,064 հազար ՀՀ դրամ իրական արժեքով (2015 թ.՝ 6,332,266 հազար ՀՀ դրամ):

21. Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2016 <i>հազ. դրամ</i>	2015 <i>հազ. դրամ</i>
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	384,267,796	216,842,942
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	77,010,316	54,039,424
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	461,278,112	270,882,366
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	20,051,103	17,390,325
Վարկային քարտեր	18,403,846	14,694,121
Սպառողական վարկեր	5,454,847	2,596,287
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	2,043,068	2,904,684
Անհատներին տրվող բիզնես վարկեր	1,043,918	2,386,816
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	46,996,782	39,972,233
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	508,274,894	310,854,599
Արժեզրկման գծով պահուստ	(8,986,372)	(5,240,883)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	499,288,522	305,613,716

21. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված աղյուսակում բարձր վարկանիշ ունեցող վարկերը իրավաբանական անձանց տրված վարկերն են, որոնք ունեն նվազագույն մակարդակի վարկային ռիսկ, սովորաբար ապահովված բարձրակարգ գրավով (որպես գրավ են հանդիսանում դրամական միջոցներ կամ պետական երաշխիքներ): Լավ ֆինանսական վիճակ և պարտքերի սպասարկման լավ պատմություն ունեցող այլ վարկառուները ընդգրկվում են ստանդարտ վարկանիշի մեջ: Ստանդարտ վարկանիշից ցածր վարկերը կազմում են անհատապես չարժեզրկված, ստանդարտից ցածր գնահատական ունեցող վարկերը:

<i>հազ. դրամ</i>	Չարժեզրկված և ոչ ժամկետանց					<i>Ընդամենը 2016</i>
	<i>Բարձր վարկանիշ 2016</i>	<i>Ստանդարտ վարկանիշ 2016</i>	<i>Ստանդարտից ցածր վարկանիշ 2016</i>	<i>ժամկետանց, բայց չարժեզրկված 2016</i>	<i>Անհատապես արժեզրկված 2016</i>	
Իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	145,465,084	291,807,706	2,052,570	2,871,395	10,591,029	452,787,784

<i>հազ. դրամ</i>	Չարժեզրկված և ոչ ժամկետանց					<i>Ընդամենը 2015</i>
	<i>Բարձր վարկանիշ 2015</i>	<i>Ստանդարտ վարկանիշ 2015</i>	<i>Ստանդարտից ցածր վարկանիշ 2015</i>	<i>ժամկետանց, բայց չարժեզրկված 2015</i>	<i>Անհատապես արժեզրկված 2015</i>	
Իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	39,200,877	209,410,516	-	12,450,923	4,912,877	265,975,193

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ներառում են 72,955,885 հազար ՀՀ դրամի չափով կապակցված կողմերին տրամադրված վարկեր (2015թ.՝ 27,736,978 հազար ՀՀ դրամ), որոնք ապահովված են 73,171,153 հազար ՀՀ դրամի չափով ավանդներով (2015թ.՝ 28,081,049 հազար ՀՀ դրամ) :

Ստորև ներկայացված է 2016թ. ընթացքում արժեզրկման գծով պահուստի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի տեսակների.

	Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	Ընդամենը
	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>
Մնացորդը հաշվետու տարվա սկզբին	4,907,173	333,710	5,240,883
Զուտ ծախս	4,505,096	579,397	5,084,493
Նախկինում դուրս գրված վարկերի վերականգնում	188,461	179,374	367,835
Դուրսգրումներ	(894,856)	(596,437)	(1,491,293)
Վարկերի օտարում	(215,546)	-	(215,546)
Մնացորդը հաշվետու տարվա վերջին	8,490,328	496,044	8,986,372

Ստորև ներկայացված է 2015թ. ընթացքում արժեզրկման գծով պահուստի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի տեսակների:

	Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	Ընդամենը
	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>հազ. դրամ</i>
Մնացորդը հաշվետու տարվա սկզբին	2,224,023	510,640	2,734,663
Զուտ ծախս	4,195,925	217,944	4,413,869
Նախկինում դուրս գրված վարկերի վերադարձ	806,847	197,689	1,004,536
Դուրսգրումներ	(2,158,436)	(592,563)	(2,750,999)
Վարկերի օտարում	(161,186)	-	(161,186)
Մնացորդը հաշվետու տարվա վերջին	4,907,173	333,710	5,240,883

21. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշներ**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	<i>Համախառն վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ</i>	<i>Զուտ վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ %</i>
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր`				
- ոչ ժամկետանց	371,417,729	2,417,464	369,000,265	0.65%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	371,417,729	2,417,464	369,000,265	0.65%
Արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկեր`				
Չարժեզրկված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,739,322	18,263	1,721,059	1.05%
-270 օրից ավել ժամկետանց	742,450	7,795	734,655	1.05%
Արժեզրկված վարկեր`				
- ոչ ժամկետանց	4,162,141	277,347	3,884,794	6.66%
- 181-270 օր ժամկետանց	755,553	343,743	411,810	45.50%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	5,450,600	2,611,438	2,839,162	47.91%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկեր	12,850,066	3,258,586	9,591,480	25.36%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	384,267,795	5,676,050	378,591,745	1.48%
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր`				
- ոչ ժամկետանց	69,309,563	1,037,038	68,272,525	1.50%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	567,198	8,734	558,464	1.54%
- 31-90 օր ժամկետանց	769,187	11,846	757,341	1.54%
- 91-180 օր ժամկետանց	3,793	58	3,735	1.53%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	70,649,741	1,057,676	69,592,065	1.50%
Արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկեր`				
Չարժեզրկված վարկեր`				
- ոչ ժամկետանց	336,642	5,131	331,511	1.52%
- 31-90 օր ժամկետանց	227,553	3,504	224,049	1.54%
- 91-180 օր ժամկետանց	85,930	1,377	84,553	1.60%
- 181-270 օր ժամկետանց	17,237	265	16,972	1.54%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	499,315	7,689	491,626	1.54%
Արժեզրկված վարկեր`				
- ոչ ժամկետանց	544,082	193,350	350,732	35.54%
- 31-90 օր ժամկետանց	29,384	9,253	20,131	31.49%
- 91-180 օր ժամկետանց	1,029,680	219,879	809,801	21.35%
- 181-270 օր ժամկետանց	564,277	129,807	434,470	23.00%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	3,026,476	1,186,347	1,840,129	39.20%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկեր	6,360,576	1,756,602	4,603,974	27.62%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	77,010,317	2,814,278	74,196,039	3.65%
Ընդամենը վարկեր իրավաբանական անձանց	461,278,112	8,490,328	452,787,784	1.84%

21. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշներ (շարունակություն)**

	<i>Համախառն վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ</i>	<i>Զուտ վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ %</i>
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	19,186,161	48,445	19,137,716	0.25%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	83,002	7,045	75,957	8.49%
- 31-90 օր ժամկետանց	80,329	15,462	64,867	19.25%
- 91-180 օր ժամկետանց	410,846	29,403	381,443	7.16%
- 181- 270 օր ժամկետանց	21,469	1,372	20,097	6.39%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	269,296	74,489	194,807	27.66%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	20,051,103	176,216	19,874,887	0.88%
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	16,655,030	35,703	16,619,327	0.21%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	59,964	9,041	50,923	15.08%
- 31-90 օր ժամկետանց	102,483	26,067	76,416	25.44%
- 91-180 օր ժամկետանց	1,314,542	29,524	1,285,018	2.25%
- 181-270 օր ժամկետանց	133,233	60,807	72,426	45.64%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	138,594	41,494	97,100	29.94%
Ընդամենը վարկային քարտեր	18,403,846	202,636	18,201,210	1.10%
Բիզնես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	702,500	14,050	688,450	2.00%
- 181-270 օր ժամկետանց	336,424	6,728	329,696	2.00%
-270 օրից ավել ժամկետանց	4,994	1,240	3,754	24.83%
Ընդամենը բիզնես վարկեր	1,043,918	22,018	1,021,900	2.11%
Ավտովարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,975,608	3,951	1,971,657	0.20%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	27,600	1,370	26,230	4.96%
- 31-90 օր ժամկետանց	23,413	1,162	22,251	4.96%
- 91-180 օր ժամկետանց	1,167	2	1,165	0.17%
- 181-270 օր ժամկետանց	15,280	1,420	13,860	9.29%
Ընդամենը ավտոմեքենայի վարկեր	2,043,068	7,905	2,035,163	0.39%
Սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	5,191,378	16,367	5,175,011	0.32%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	14,058	1,799	12,259	12.80%
- 31-90 օր ժամկետանց	1,240	159	1,081	12.82%
- 91-180 օր ժամկետանց	3,711	664	3,047	17.89%
- 181-270 օր ժամկետանց	48,441	9,791	38,650	20.21%
-270 օրից ավել ժամկետանց	196,019	58,489	137,530	29.84%
Ընդամենը սպառողական վարկեր	5,454,847	87,269	5,367,578	1.60%
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	46,996,782	496,044	46,500,738	1.06%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	508,274,894	8,986,372	499,288,522	1.77%

2016թ. դեկտեմբերի 31-ին 91-180 օր ժամկետանց վարկային քարտերի գումարը ներառում է արժեզրկման առանձին հայտանիշ ունեցող երկու վարկեր՝ 1,270,910 հազար ՀՀ դրամ համախառն հաշվեկշռային արժեքով, որոնց գծով պահուստը գնահատված է անհատապես (արժեզրկման պահուստը կազմում է 2,541 հազար ՀՀ դրամ):

21. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշներ (շարունակություն)**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	<i>Համախառն վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ</i>	<i>Զուտ վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ %</i>
Իրավաբանական անձանց տրամադրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր`				
- ոչ ժամկետանց	201,993,352	1,636,040	200,357,312	0.81%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	4,035,029	40,350	3,994,679	1.00%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	206,028,381	1,676,390	204,351,991	0.81%
Արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկեր`				
Չարժեզրկված վարկեր				
- 91-180 օր ժամկետանց	1,150,296	11,503	1,138,793	1.00%
- 181-270 օր ժամկետանց	108,646	1,086	107,560	1.00%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	3,963,596	39,636	3,923,960	1.00%
Արժեզրկված վարկեր`				
- 181-270 օր ժամկետանց	1,428,738	439,599	989,139	30.77%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	4,163,285	1,464,683	2,698,602	35.18%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկեր	10,814,561	1,956,507	8,858,054	18.09%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	216,842,942	3,632,897	213,210,045	1.68%
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր`				
- ոչ ժամկետանց	48,692,336	438,255	48,254,081	0.90%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	632,931	5,696	627,235	0.90%
- 31-90 օր ժամկետանց	1,605,672	14,451	1,591,221	0.90%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	50,930,939	458,402	50,472,537	0.90%
Արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկեր`				
Չարժեզրկված վարկեր`				
- 91-180 օր ժամկետանց	885,654	7,971	877,683	0.90%
- 181-270 օր ժամկետանց	14,472	130	14,342	0.90%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	177,043	1,593	175,450	0.90%
Արժեզրկված վարկեր`				
- մինչև 30 օր ժամկետանց	210,191	119,388	90,803	56.80%
- 31-90 օր ժամկետանց	103,421	68,671	34,750	66.40%
- 91-180 օր ժամկետանց	500,011	237,226	262,785	47.44%
- 181-270 օր ժամկետանց	152,770	65,697	87,073	43.00%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	1,064,923	315,198	749,725	29.60%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկեր	3,108,485	815,874	2,292,611	26.25%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	54,039,424	1,274,276	52,765,148	2.36%
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	270,882,366	4,907,173	265,975,193	1.81%

21. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)**(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշներ (շարունակություն)**

	<i>Համախառն վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ</i>	<i>Զուտ վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ %</i>
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	16,914,866	33,830	16,881,036	0.20%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	110,517	4,432	106,085	4.01%
- 31-90 օր ժամկետանց	50,502	2,025	48,477	4.01%
- 91-180 օր ժամկետանց	257,282	43,490	213,792	16.90%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	57,158	10,721	46,437	18.76%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	17,390,325	94,498	17,295,827	0.54%
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	13,187,072	27,246	13,159,826	0.21%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	144,801	23,569	121,232	16.28%
- 31-90 օր ժամկետանց	51,646	12,068	39,578	23.37%
- 91-180 օր ժամկետանց	81,472	23,595	57,877	28.96%
- 181-270 օր ժամկետանց	78,719	30,460	48,259	38.69%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	1,150,411	50,760	1,099,651	4.41%
Ընդամենը վարկային քարտեր	14,694,121	167,698	14,526,423	1.14%
Բիզնես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	2,051,135	34,869	2,016,266	1.70%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	328,989	5,593	323,396	1.70%
- 31-90 օր ժամկետանց	2,233	38	2,195	1.70%
- 270 օրից ավել ժամկետանց	4,459	766	3,693	17.18%
Ընդամենը բիզնես վարկեր	2,386,816	41,266	2,345,550	1.73%
Ավտովարկեր				
- ոչ ժամկետանց	2,810,826	5,622	2,805,204	0.20%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	48,962	98	48,864	0.20%
- 31-90 օր ժամկետանց	19,271	87	19,184	0.45%
- 91-180 օր ժամկետանց	16,470	3,129	13,341	19.00%
- 181-270 օր ժամկետանց	9,155	18	9,137	0.20%
Ընդամենը ավտովարկեր	2,904,684	8,954	2,895,730	0.31%
Սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	2,467,911	4,936	2,462,975	0.20%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	10,071	416	9,655	4.13%
- 31-90 օր ժամկետանց	17,313	1,877	15,436	10.84%
- 91-180 օր ժամկետանց	91,949	12,141	79,808	13.20%
- 181-270 օր ժամկետանց	9,043	1,924	7,119	21.28%
Ընդամենը այլ սպառողական վարկեր	2,596,287	21,294	2,574,993	0.82%
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	39,972,233	333,710	39,638,523	0.83%
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	310,854,599	5,240,883	305,613,716	1.69%

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 270 օրից ավել ժամկետանց վարկային քարտերի գումարը ներառում է արժեզրկման առանձին հայտանիշներով երկու վարկ, որոնց պահուստը գնահատվել է անհատապես:

(բ) Վարկերի արժեզրկման գնահատման համար կիրառված հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները**(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր**

Վարկերի արժեզրկումը տեղի է ունենում վարկի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքերի արդյունքում, որոնք ազդեցություն են ունենում վարկի հետ կապված դրամական միջոցների ապագա գնահատված հոսքերի վրա, որը կարելի է արժանահավատորեն գնահատել: Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկերի համար բացակայում են դրանց ուղղակիորեն վերագրելի արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշերը:

21. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

(բ) Վարկերի արժեզրկման գնահատման համար կիրառված հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները (շարունակություն)

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշ են հանդիսանում.

- ▶ վարկային պայմանագրի ժամկետանց վճարները,
- ▶ վարկառուի ֆինանսական վիճակի էական վատթարացումը,
- ▶ տնտեսական միջավայրի վատթարացումը, բացասական փոփոխությունները վարկառուի գործունեության շուկաներում:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է արժեզրկման առանձին հայտանիշ ունեցող վարկերի գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի վերլուծության և արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը որոշելիս՝ ղեկավարությունն առաջնորդվում է հետևյալ հիմնական ենթադրություններով.

- ▶ Իրավաբանական և փոքր ու միջին կազմակերպություններին տրված աշխատող վարկերի համար կիրառվում է պատմական կորստի տարեկան դրույքը, որը գնահատվում է վարկերի միջին դուրսգրումների վիճակագրության և տնտեսական գործակցի հիման վրա:
- ▶ Արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկերի փոխհատուցվող զումարը հաշվարկվում է հետևյալ ենթադրությունների հիման վրա՝
  - 1) Կիրառվում է 20% և 30% զեռչ գրավի գնահատված արժեքի նկատմամբ:
  - 2) Գրավի իրացումից սուտքերի ստացումը հետաձգվում է 12 ամսով:
  - 3) Վերանայված մարման գրաֆիկով վարկերից ստացվող դրամական հոսքերը գնահատվում են վերանայման համաձայնագրի պայմաններին համապատասխան:

(ii) Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի արժեզրկումը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է վարկերի յուրաքանչյուր տեսակի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա: Ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով արժեզրկումից կորուստները որոշելիս ղեկավարությունն առաջնորդվում է հետևյալ հիմնական ենթադրություններով՝

- ▶ Կորստի միգրացիայի դրույքները գնահատվում են վերջին 24 ամիսների ընթացքում կրած կորստի միգրացիայի մոդելի հիման վրա: Կորստի միգրացիայի դրույքները կիրառվում են հիփոթեքային վարկերի, վարկային քարտերի, ավտոմեքենայի և սպառողական վարկերի համար:
- ▶ Պատմական կորստի տարեկան դրույքը գնահատվում է վարկերի դուրսգրումների վիճակագրության և տնտեսական գործակցի հիման վրա և կիրառվում է ֆիզիկական անձանց տրված աշխատող բիզնես վարկերի համար:

Անհատապես արժեզրկված վարկեր

Անհատապես արժեզրկված վարկերի գծով հաշվեգրված տոկոսային եկամուտը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար կազմել է 740,969 հազար ՀՀ դրամ (2015թ.՝ 180,103 հազար ՀՀ դրամ):

(գ) Գրավի վերլուծություն

(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են անհատական հիմունքով վարկային գնահատման և արժեզրկման ստուգման: Իրավաբանական անձանց վարկունակությունը նրան տրամադրված վարկի վարկային ռիսկի չափը բնութագրող ամենակարևոր ցուցանիշն է: Այնուամենայնիվ, գրավը լրացուցիչ ապահովվածություն է, և Բանկը, որպես կանոն, գրավ է պահանջում կորպորատիվ հաճախորդներին:

21. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

(գ) Գրավի վերլուծություն (շարունակություն)

Ձեռքբերված գրավի հիմնական տեսակները հետևյալն են՝

- ▶ Արժեթղթային վարկերի և հակադարձ հետգնման գործարքների համար՝ դրամական միջոցներ կամ արժեթղթեր:
- ▶ Առևտրային վարկերի համար՝ անշարժ գույքի, պաշարների, դեբիտորական պարտքերի և դրամական միջոցների գրավադրում:
- ▶ Մանրաձախ վարկավորման համար՝ անշարժ գույքի գրավադրում:

Բանկը նաև ձեռք է բերում երաշխիքներ մայր ընկերություններից՝ նրանց դուստր ընկերություններին վարկեր տրամադրելու համար:

Ղեկավարությունը հետևում է գրավի շուկայական արժեքին, պահանջում լրացուցիչ գրավ՝ դրա հիմքում ընկած պայմանագրի համաձայն, և հետևում է ձեռքբերված գրավի շուկայական արժեքին՝ վարկի արժեզրկման պահուստի բավարարության ստուգման ընթացքում:

Բանկի կողմից պահվող՝ արժեզրկման առանձին հայտանիշներով վարկերի գծով գրավների իրական արժեքը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 10,835,708 հազար ՀՀ դրամ (2015թ.՝ 13,093,769 հազար ՀՀ դրամ):

Ոչ ժամկետանց և չարժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը առավելագույն կախված է վարկառուների վարկունակությունից, այլ ոչ գրավի արժեքից, և պարտադիր չէ, որ Բանկը թարմացնի գրավի գնահատումը բոլոր հաշվետու ժամանակաշրջանների դրությամբ:

(ii) Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 70% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ:

Որպես գրավով ապահովված և վարկային քարտերով տրամադրված օվերդրաֆտների ապահովվածություն հիմնականում հանդես են գալիս անշարժ գույքը և ավտոմեքենաները: Վարկային քարտերով տրված այլ օվերդրաֆտների համար ապահովվածության միջոց է հանդիսանում աշխատավարձը: Բիզնես վարկերի համար որպես ապահովության միջոց են ծառայում անշարժ գույքը և կորպորատիվ բաժնետոմսերը: Ավտոմեքենաների վարկերի դիմաց գրավադրվում են գնված ավտոմեքենաները: 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերը ապահովված են եղել անշարժ գույքով, շարժական գույքով, աշխատավարձով, դրամական միջոցներով և երաշխիքներով: Անհատներին տրված այլ վարկերը հիմնականում ապահովված են ոսկու գրավով:

(iii) Բռնագանձված գրավ

2016թ. ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել որոշակի ակտիվներ՝ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի դիմաց ընդունված գրավի նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու միջոցով՝ 244,754 հազար ՀՀ դրամ զուտ հաշվեկշռային արժեքով (2015թ.՝ 283,425 հազար ՀՀ դրամ): 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բռնագանձված գրավն իրենից ներկայացնում է անշարժ գույք և դասակարգվում է որպես այլ ակտիվներ:

Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ նման ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս կարճ ժամկետներում:

21. Հաճախորդներին տրված վարկեր (շարունակություն)

(դ) Վարկային պորտֆելի վերլուծություն՝ ըստ աշխարհագրական և տնտեսության ճյուղերի պատկանելության

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում իրենց գործունեությունը տնտեսության հետևյալ ճյուղերում ծավալած հաճախորդներին՝

	<i>2016 հազ. դրամ</i>	<i>2015 հազ. դրամ</i>
Շինարարություն	84,189,991	18,813,972
Ֆինանսներ և ներդրումներ	77,261,906	5,802,627
Անշարժ գույք	50,249,429	42,133,471
Մեծածախ առևտուր	47,417,214	36,447,087
Հանքարդյունաբերություն/մետալուրգիա	28,408,361	17,102,521
Էլեկտրաէներգիայի արտադրություն	25,620,351	30,454,541
Հյուրանոցային սպասարկման ոլորտ	25,468,851	11,643,854
Գյուղատնտեսություն, անտառապահություն և փայտամշակում	23,843,777	20,659,055
Կապի ծառայություններ	22,310,945	17,245,195
Մնդի և խմիչքի արտադրություն	20,163,246	18,954,719
Մանրածախ առևտուր	17,034,146	16,816,434
Տրանսպորտ	10,171,744	11,135,143
Արդյունաբերություն	9,608,698	9,027,795
Մունիցիպալ մարմիններ	160,379	2,597,393
Այլ	19,369,074	12,048,559
Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկեր	46,996,782	39,972,233
	508,274,894	310,854,599
Արժեզրկման գծով պահուստ	(8,986,372)	(5,240,883)
	499,288,522	305,613,716

Բանկի՝ իրավաբանական անձանց տրամադրված վարկերի (զուտ վարկեր) աշխարհագրական կենտրոնացվածությունը բերված է հետևյալ աղյուսակում՝

	<i>2016 հազ. դրամ</i>	<i>2015 հազ. դրամ</i>
Հայաստան	266,046,599	217,645,811
ՏՀԶԿ և ԵՄ	141,973,028	41,995,136
Այլ երկրներ	44,768,157	6,334,246
	452,787,784	265,975,193

(ե) Խոշոր վարկեր

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի տասներկու վարկառու կամ վարկառուների կապակցված խմբեր (2015թ.՝ վեց), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը: 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը՝ դրամական միջոց հանդիսացող գրավով նվազեցրած, կազմում է 108,667,191 հազար ՀՀ դրամ (2015թ.՝ 49,681,996 հազար ՀՀ դրամ):

(զ) Վարկերի ժամկետայնություն

Վարկային պորտֆելի ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 35-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ժամանակաշրջանից մինչև վարկային պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը:

22. Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ

	<i>2016</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ բանկերից	–	1,226,469
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ այլ կազմակերպություններից	7,722,748	8,749,959
Արժեզրկման գծով պահուստ	(15,445)	(1,246,423)
	7,707,303	8,730,005

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի ոչ մի հաճախորդ (2015թ.՝ ոչ մի հաճախորդ), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը:

2016թ. և 2015թ. արժեզրկման գծով պահուստում տեղի է ունեցել հետևյալ շարժը՝

	<i>2016</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>
Հաշվետու տարվա սկզբի մնացորդ	1,246,423	28,490
Զուտ ծախս	280,364	1,217,933
Դուրսգրումներ	(1,511,342)	–
Հաշվետու տարվա վերջի մնացորդ	15,445	1,246,423

23. Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ

	<i>2016</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	533,878	761,401
Մեկից հինգ տարի ժամկետով	1,158,994	1,745,003
Հինգ տարուց ավել ժամկետով	1,144,665	51,309
	2,837,537	2,557,713
Զվաստակաժ ֆինանսական եկամուտ	(735,821)	(416,240)
Արժեզրկման գծով պահուստ	(61,694)	(42,009)
Զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	2,040,022	2,099,464
Ֆինանսական վարձակալությունում զուտ ներդրումները ներառում են՝		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	482,222	699,033
Մեկից հինգ տարի ժամկետով	900,996	1,366,503
Հինգ տարուց ավել ժամկետով	656,804	33,928
	2,040,022	2,099,464

23. Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ (շարունակություն)**(ա) Ֆինանսական վարձակալության որակական վերլուծություն**

Հետևյալ աղյուսակը տրամադրում է տեղեկություն 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վարձակալության որակական վերլուծության մասին՝

	<i>Համախառն վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ</i>	<i>Զուտ վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ %</i>
Ֆինանսական վարձակալություն				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող ֆինանսական վարձակալություն՝				
- ոչ ժամկետանց	2,037,211	30,128	2,007,083	1.48%
- 31-90 օր ժամկետանց	24,881	409	24,472	1.64%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող ֆինանսական վարձակալություն	2,062,092	30,537	2,031,555	1.48%
Արժեզրկման առանձին հայտանիշով ֆինանսական վարձակալություն				
- 270 օրից ավել ժամկետանց	39,624	31,157	8,467	78.63%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ ունեցող ֆինանսական վարձակալություն	39,624	31,157	8,467	78.63%
Ընդամենը ֆինանսական վարձակալություն	2,101,716	61,694	2,040,022	2.94%

Հետևյալ աղյուսակը տրամադրում է տեղեկատվություն 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վարձակալության որակական վերլուծության մասին՝

	<i>Համախառն վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ</i>	<i>Զուտ վարկեր հազ. դրամ</i>	<i>Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ %</i>
Ֆինանսական վարձակալություն				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող ֆինանսական վարձակալություն՝				
- ոչ ժամկետանց	2,088,159	19,446	2,068,713	0.93%
- 91-180 օր ժամկետանց	53,314	22,563	30,751	42.32%
Ընդամենը արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող ֆինանսական վարձակալություն	2,141,473	42,009	2,099,464	1.96%

(բ) Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների կենտրոնացում

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի հաճախորդներ, որոնց գծով ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը (2015թ. նման հաճախորդներ չեն եղել):

2016թ. և 2015թ. արժեզրկման գծով պահուստում տեղի է ունեցել հետևյալ շարժը՝

	<i>2016 հազ. դրամ</i>	<i>2015 հազ. դրամ</i>
Հաշվետու տարվա սկզբի մնացորդ	42,009	5,717
Զուտ ծախս	30,875	46,822
Դուրսգրումներ	(11,190)	(10,530)
Հաշվետու տարվա վերջի մնացորդ	61,694	42,009

23. Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ (շարունակություն)

(գ) Ֆինանսական վարձակալության ժամկետայնություն

Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 35-ի (դ) կետում, որտեղ ներկայացված է հաշվետու ժամանակաշրջանից մինչև ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների պայմանագրային վերջնաժամկետն ընկած ժամանակահատվածը:

(դ) Ֆինանսական վարձակալության պայմանագրերի աշխարհագրական վերլուծություն

Ֆինանսական վարձակալության պայմանագրերի հիմնական մասը կնքվել են Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գտնվող հաճախորդների հետ:

24. Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ

	<i>2016</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	4,191,244	5,458,872
Արժեզրկման գծով պահուստ	(8,382)	(10,918)
	4,182,862	5,447,954

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի հաճախորդներ, որոնց մնացորդները գերազանցում են կապիտալի 10%-ը (2015թ.՝ նման հաճախորդներ չեն եղել):

2016թ. և 2015թ. արժեզրկման գծով պահուստում տեղի է ունեցել հետևյալ շարժը՝

	<i>2016</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>
Հաշվետու տարվա սկզբի մնացորդ	10,918	8,980
Զուտ ծախս	716	113,812
Դուրսգրումներ	(3,252)	(111,874)
Հաշվետու տարվա վերջի մնացորդ	8,382	10,918

ա) Ֆինանսական վարձակալության որակական վերլուծություն

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի ֆակտորինգի գծով արժեզրկված կամ ժամկետանց գումարներ:

25. Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ

	<i>2016</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- Պետական պարտատոմսեր		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	28,194,902	2,575,961
ՀՀ եվրոպարտատոմսեր	6,967,102	-
- Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
Միջազգային ֆինանսական հաստատություններ	-	1,301,535
Օտարերկրյա ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր	803,989	-
ՀՀ ընկերությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր	289,649	796,348
	36,255,642	4,673,844
Էետզնման պայմանագրերով գրավադրված		
- ՀՀ պետական արժեթղթեր	-	7,912,045

- ՀՀ եվրոպարտատոմսեր

2016 հազ. դրամ	2015 հազ. դրամ
-	6,984,816
-	14,896,861

26. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

(հազ. դրամ)	Վարձակալ- ված գույքի բարելավում- ներ	Համակարգիչ- ներ և հեռահաղոր- դակցման սարքեր	Տնտեսական գույք	Փոխադրամի- ջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդն առ 2016թ.						
հունվարի 1	1,668,483	2,962,100	578,903	180,789	1,568,589	6,958,864
Ավելացումներ	142,492	498,347	82,686	150,723	500,117	1,374,365
Օտարումներ/դուրսգրում- ներ	(134,009)	(160,334)	(52,310)	(75,486)	-	(422,139)
Մնացորդն առ 2016թ. դեկտեմբերի 31	1,676,966	3,300,113	609,279	256,026	2,068,706	7,911,090
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդն առ 2016թ.						
հունվարի 1	772,770	1,920,098	382,172	160,660	527,461	3,763,161
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	173,058	294,372	62,346	14,926	233,792	778,494
Օտարումներ/դուրսգրում- ներ	(28,622)	(138,126)	(39,570)	(75,486)	-	(281,804)
Մնացորդն առ 2016թ. դեկտեմբերի 31	917,206	2,076,344	404,948	100,100	761,253	4,259,851
Հաշվեկշռային արժեքն առ 2016թ.						
դեկտեմբերի 31	759,760	1,223,769	204,331	155,926	1,307,453	3,651,239

(հազ. դրամ)	Վարձակալ- ված գույքի բարելավում- ներ	Համակարգիչ- ներ և հեռահաղոր- դակցման սարքեր	Տնտեսական գույք	Փոխադրամի- ջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդն առ 2015թ.						
հունվարի 1	1,626,201	2,640,538	541,291	188,435	893,308	5,889,773
Ավելացումներ	42,282	355,900	43,739	1	678,965	1,120,887
Օտարումներ/դուրսգրում- ներ	-	(34,338)	(6,127)	(7,647)	(3,684)	(51,796)
Մնացորդն առ 2015թ. դեկտեմբերի 31	1,668,483	2,962,100	578,903	180,789	1,568,589	6,958,864
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդն առ 2015թ.						
հունվարի 1	603,492	1,628,538	309,686	157,815	359,598	3,059,129
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	169,278	325,547	78,412	10,492	169,482	753,211
Օտարումներ/դուրսգրում- ներ	-	(33,987)	(5,926)	(7,647)	(1,619)	(49,179)
Մնացորդն առ 2015թ. դեկտեմբերի 31	772,770	1,920,098	382,172	160,660	527,461	3,763,161
Հաշվեկշռային արժեքն առ 2015թ.						
դեկտեմբերի 31	895,713	1,042,002	196,731	20,129	1,041,128	3,195,703

27. Այլ ակտիվներ

	2016 հազ. դրամ	2015 հազ. դրամ
Չավարտված գործարքների գծով դեբիտորական պարտքեր	396,889	378,067
Հաշիվներ քլիրինգային կազմակերպություններում՝ օգտագործման սահմանափակումներով	345,624	654,261
Բրոքերային հաշիվներ	115,385	205,552
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	857,898	1,237,880
Բռնագանձված ակտիվներ	1,118,947	721,058
Կանխավճարներ մատակարարներին	479,686	430,380
Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ	351,233	77,973
Պաշարներ	55,051	60,400
Արժեզրկման գծով պահուստ	(89,162)	(65,522)
Այլ	23,045	53,014
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,938,800	1,277,303
Ընդամենը այլ ակտիվներ	2,796,698	2,515,183

2016թ. և 2015թ. այլ ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստում տեղի է ունեցել հետևյալ շարժը՝

	2016 հազ. դրամ	2015 հազ. դրամ
Հաշվետու տարվա սկզբի մնացորդ	65,522	65,522
Զուտ ծախս	37,953	363,078
Դուրսգրումներ	(14,313)	(363,078)
Հաշվետու տարվա վերջի մնացորդ	89,162	65,522

28. Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	2016 հազ. դրամ	2015 հազ. դրամ
Երկարաժամկետ վարկեր և ժամկետային ավանդներ առևտրային բանկերից	53,267,356	87,227
Պարտավորություններ ակրեդիտիվների գծով	8,664,321	11,119,805
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից (Միջազգային ծրագրերով ստացված)	8,032,191	5,921,668
Կարճաժամկետ վարկեր և ժամկետային ավանդներ առևտրային բանկերից	1,637,334	3,849,834
Ոստրո հաշիվներ	233,680	235,997
71,834,882	71,834,882	21,214,531

Պայմանագրի համաձայն ՀՀ ԿԲ-ն Բանկին ապահովում է վարկերով, իսկ Բանկն իր հերթին վարկեր է տրամադրում որակավորվող վարկառուներին: Վարկերի մոնիտորինգը և վարչարարությունը կատարվում է «Գերմանահայկական հիմնադրամ» ծրագրի կառավարման գրասենյակի կողմից:

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երկու պայմանագրային կողմ (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ մեկ կողմ), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը: Հաշվի համախառն մնացորդը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 61,299,548 հազար ՀՀ դրամ (2015թ.՝ 11,144,709 հազար ՀՀ դրամ):

29. Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

	<i>2016 հազ. դրամ</i>	<i>2015 հազ. դրամ</i>
ՀՀ ԿԲ-ից ստացված վարկեր	-	19,004,763

Բանկն իրականացնում է արժեթղթերի փոխառության, արժեթղթերը հետզնման պայմանագրերով վաճառելու գործարքներ և արժեթղթերը վերավաճառքի պայմանագրերով գնելու գործարքներ:

Հետզնման պայմանագրերով վաճառված կամ որպես փոխառություն տրամադրված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմերին, որի դիմաց Բանկը ստանում է դրամական միջոցներ: Այդ ֆինանսական ակտիվները կարող են կրկին գրավադրվել կամ վերավաճառվել գործընկերների կողմից Բանկի կողմից պարտավորությունների չկատարման պայմանների բացակայության դեպքում, սակայն պայմանագրի մարման ամսաթվին գործընկերը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը: Բանկը որոշել է, որ պահպանում է այդ արժեթղթերի հետ կապված բոլոր հիմնական ռիսկերն ու օգուտները և, հետևաբար չի ապաճանաչում դրանք: 2016թ. չկան որպես «հետզնման պայմանագրերով գրավադրված» ներկայացված արժեթղթեր (2015թ.՝ 20,212,410 հազ. ՀՀ դրամ): Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի գնման գնի վճարման պարտավորությունը ճանաչվում է որպես ֆինանսական պարտավորություն:

Այս գործարքները իրականացվում են ստանդարտ վարկավորման, արժեթղթերի փոխառության և վարկավորման գործընթացներին բնորոշ պայմաններին համաձայն:

(ա) Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ և գրավադրված կամ որպես գրավ պահվող ակտիվներ

Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ, որոնք ամբողջովին չեն ապաճանաչվել

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այն ֆինանսական ակտիվների ամփոփ նկարագիրը, որոնք փոխանցվում են այնպես, որ փոխանցված ֆինանսական ակտիվների մի մասը կամ ամբողջը չի բավարարում ապաճանաչման չափանիշներին (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի նման ակտիվներ):

<i>հազ. դրամ</i>		<i>Մինչև մարման ժամկետը պահվող գործիքներ</i>		<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքներ</i>		<i>Ընդամենը 2015</i>
		<i>Պետ.</i>		<i>Պետ.</i>		
		<i>պարտատոմսեր և Հայաստանի Հանրապետության</i>	<i>Այլ</i>	<i>պարտատոմսեր</i>	<i>Այլ</i>	
	<i>Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ</i>	<i>Եվրոպարտատոմսեր 2015</i>	<i>պարտատոմսեր 2015</i>	<i>պարտատոմսեր 2015</i>	<i>պարտատոմսեր 2015</i>	
Հաշվեկշռային արժեք Ակտիվներ	Հետզնման պայմանագրեր	14,896,861	-	5,315,549	-	20,212,410
Ընդամենը		14,896,861	-	5,315,549	-	20,212,410
Այդ ակտիվների հետ կապված պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեք	Հետզնման պայմանագրեր	-	-	-	-	19,004,763
Զուտ դիրք		-	-	-	-	1,207,647

30. Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2016 <i>հազ. դրամ</i>	2015 <i>հազ. դրամ</i>
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	32,809,388	31,940,756
- Իրավաբանական անձիք	155,773,778	61,011,030
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	121,592,267	105,223,342
- Իրավաբանական անձիք	104,433,253	95,837,012
	414,608,686	294,012,140

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներից և ավանդներից 145,465,084 հազար ՀՀ դրամ գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ՝ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և վարկային պարտավորվածությունների դիմաց (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 39,200,877 հազար ՀՀ դրամ):

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի ութ հաճախորդ (2015թ.՝ չորս հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը: 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 127,255,616 հազար ՀՀ դրամ (2015թ.՝ 68,380,267 հազար ՀՀ դրամ):

31. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	2016 <i>հազ. դրամ</i>	2015 <i>հազ. դրամ</i>
Հասարակ մուրհակներ	9,703,138	-
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր	8,421,362	-
	18,124,500	-

2016թ. ընթացքում Բանկը տեղաբաշխել է դոլարային հասարակ մուրհակներ շվեյցարական ResponsAbility Investments AG ընկերության կողմից կառավարվող 4 լուսնային ֆոնդերի մոտ՝ 20,000,000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր գումարով և 2021թ. մարման ժամկետով: Հասարակ մուրհակների հաշվեկշռային արժեքը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 9,703,138 հազար ՀՀ դրամ:

2016թ. երկրորդ եռամսյակում Բանկը ՀՀ-ում թողարկել է ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտատոմսեր, որոնց անվանական արժեքը կազմում է առավելագույնը 15,000,000 ԱՄՆ դոլար, իսկ մարման ժամկետը՝ 2018թ.: 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ պարտատոմսերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 7,358,699 հազար ՀՀ դրամ:

2016թ. երրորդ եռամսյակում Բանկը ազդագրի գրանցման հայտ է ներկայացրել ՀՀ կենտրոնական բանկ՝ առավելագույնը 50,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով՝ դոլարով արտահայտված պարտատոմսերի թողարկման նպատակով: 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից տեղաբաշխվել է վերոնշյալ թողարկման 0.2 %-ը, որի անվանական արժեքը կազմում է 100,700 ԱՄՆ դոլար, իսկ մարման ժամկետը՝ 2019թ.: 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ պարտատոմսերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 48,806 հազար ՀՀ դրամ:

2016թ. չորրորդ եռամսյակում Բանկը ՀՀ-ում թողարկել է դրամային պարտատոմսեր 1,000,000 հազար ՀՀ դրամ ընդհանուր ծավալով, մարման ժամկետը՝ 2018թ. չորրորդ եռամսյակ: 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ պարտատոմսերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 1,013,857 հազար ՀՀ դրամ:

Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերը ցուցակված են ՆԱՄԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ Արմենիա ֆոնդային բորսայում:

32. Այլ ներգրավված միջոցներ և ստորադաս փոխառություններ

	<i>2016 հազ. դրամ</i>	<i>2015 հազ. դրամ</i>
Ներգրավված միջոցներ միջազգային և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	102,303,900	76,912,193
Ներգրավված միջոցներ ՀՀ կառավարությունից	431,139	1,471,668
	102,735,039	78,383,861
Ստորադաս փոխառություններ	40,811,255	39,721,324

(ա) Միջազգային ֆինանսական հաստատություններից ներգրավված միջոցների կենտրոնացում

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի ներգրավված միջոցներ ութ ֆինանսական կազմակերպություններից (2015թ.՝ տասնմեկ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը: 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 127,057,569 հազար ՀՀ դրամ (2015թ.՝ 109,578,263 հազար ՀՀ դրամ):

(բ) ՀՀ կառավարությունից ներգրավված միջոցներ

ՀՀ կառավարությունից ներգրավված միջոցներն իրենցից ներկայացնում են փոխառություններ ՀՀ կառավարությունից (ՀՀ ԿԲ-ն հանդիսանում է ՀՀ կառավարության գործակալ): Պայմանագրի համաձայն՝ ՀՀ ԿԲ-ն փոխառություններ է տրամադրում Բանկին, որն իր հերթին վարկեր է տրամադրում որակավորվող վարկառուներին: Վարկերի վերահսկողությունը և վարչարարությունն իրականացնում է «Գերմանահայկական հիմնադրամ» ծրագրի կառավարման գրասենյակը:

Փոխառությունները տրամադրվում են ՀՀ դրամով, մինչև հինգ տարի ժամկետով, տոկոսադրույքները կազմում են 7.3%-7.8%: Փոխառությունները ենթակա են մարման՝ մարման ժամկետի վերջում:

(գ) Ստորադաս փոխառություններ

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ստորադաս փոխառություններն իրենցից ներկայացնում են՝

- ▶ Կապակցված կողմից ստացված փոխառություն (5,920,428 հազար ՀՀ դրամ), որը մարվում է 2021թ. հունվարի 11-ին:
- ▶ Այլ ֆինանսական հաստատությունից ստացված փոխառություն (9,882,265 հազար ՀՀ դրամ), որը մարվում է 2020թ. սեպտեմբերի 23-ին:
- ▶ Միջազգային ֆինանսական հաստատություններից ստացած փոխառություն (25,008,562 հազար ՀՀ դրամ), որը մարվում է 2022թ. հունվարի 11-ին:

Մասնկության դեպքում ստորադաս փոխառությունները կմարվեն Բանկի մյուս բոլոր պարտավորությունների ամբողջական մարումից հետո:

(դ) Պարտադիր պայմաններ

Համաձայն փոխառության պայմանագրերի՝ Բանկը պարտավոր է պահպանել որոշակի պարտադիր պայմաններ: 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը պահպանում է բոլոր այդ պայմանները:

33. Այլ պարտավորություններ

	<i>2016 հազ. դրամ</i>	<i>2015 հազ. դրամ</i>
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատակիցներին	1,725,164	1,738,221
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	505,115	636,227
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	543,468	767,841
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,773,747	3,142,289
Հետաձգված եկամուտ	10,136	10,155
Այլ հարկային պարտավորություններ	89,255	5,659
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	99,391	15,814
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	2,873,138	3,158,103

34. Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 100,273 սովորական բաժնետոմսից (2015թ.՝ 100,273)։ Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 320 հազար ՀՀ դրամ։

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով։

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերազնահատման պահուստ

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերազնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային զուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը։

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված՝ Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով։

2016թ. ընթացքում Բանկի կողմից հայտարարված և վճարված շահաբաժինների գումարը կազմում է 1,685,286 հազար ՀՀ դրամ (2015թ.՝ 2,100,000 հազար ՀՀ դրամ)։ Շահաբաժինների հայտարարման և վճարման օրվա դրությամբ մեկ բաժնետոմսի համար վճարվող շահաբաժինը կազմել է 16.807 հազար ՀՀ դրամ (2015թ.՝ 26.407 հազար ՀՀ դրամ)։

35. Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումը բնորոշ գործոն է բանկային ոլորտի համար և հանդիսանում է Բանկի գործառնությունների կարևոր տարր։ Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթակա է Բանկը, շուկայական, վարկային և իրացվելիության ռիսկերն են։

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Բանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթակա է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին։ Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող արտադրանքի ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով։

35. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր (շարունակություն)

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի վերահսկման, հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը պատասխանատու է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկման և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերում Բանկի գործունեությունն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման համար, նա նաև վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման համար ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառումը: Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ղեկավարն ուղղակիորեն հաշվետու է Տնօրինությանը և անուղղակիորեն՝ Տնօրենների խորհրդին:

Վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը՝ թե պորտֆելի և թե առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի («ԱՊԿԿ») միջոցով: Որոշումների կայացման գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության չափից ու տեսակից:

Ռիսկի թե արտաքին, թե ներքին գործոնները բացահայտվում և կիրառվում են Բանկի կազմակերպչական կառուցվածքի շրջանակներում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների նպատակահարմարության աստիճանի որոշմանը: Բացի ստանդարտ վարկային և շուկայական վերլուծությունների իրականացումից, Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը՝ կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական միավորների հետ՝ նրանց մասնագիտական կարծիքը իմանալու համար:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի փոփոխության ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է պարտքային և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթակա են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների և արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխություններին:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը՝ ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա ընդունելի սահմաններում պահպանել այս ռիսկին ենթակա լինելու աստիճանը՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն՝ Գլխավոր տնօրենի նախագահությամբ: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Տնօրինության կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի առաջարկությունների հիման վրա:

Շուկայական ռիսկը Բանկը կառավարում է սահմանելով ֆինանսական գործիքների բաց դիրքի, տոկոսադրույքի, ժամկետայնության և արտարժույթային դիրքերի գծով սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով վերանայվում և հաստատվում են Տնօրենների խորհրդի կողմից:

Ի լրումն, Բանկը կիրառում է բազմաթիվ սթրես-թեստեր՝ առանձին առևտրային պորտֆելների և Բանկի ընդհանուր վիճակի վրա մի շարք առանձնահատուկ շուկայական սցենարների հնարավոր ֆինանսական ազդեցությունը ձևավորելու համար: Սթրես թեստերը թույլ են տալիս որոշել հնարավոր վնասի չափը, որը կարող է առաջանալ ծայրահեղ իրավիճակներում:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի հնարավոր փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխման արդյունքում: Բանկը ենթակա է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի վրա գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

35. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**(բ) Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)***Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն*

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքների մոնիտորինգի և վերազնանշման նախապես սահմանված սահմանաչափեր սահմանելու միջոցով: Նշված սահմանաչափերի հետ համապատասխանության մոնիտորինգն իրականացվում է ԱՊԿԿ-ի կողմից, որին մոնիտորինգի ամենօրյա գործունեությունում աջակցում է Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար: Լողացող տոկոսադրույքով գործիքները խմբավորվում են ըստ իրենց վերազնահատման ամսաթվերի:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անտոկոս կամ ժամկետանց	Ընդամենը
2016թ. դեկտեմբերի 31							
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	135,280,872	135,280,872
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	3,418,111	1,542,423	49,967	6,794,780	496,553	106,458	12,408,292
Բանկերին տրված վարկեր	3,516,249	-	-	-	-	1,337,053	4,853,302
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,446,797	-	-	-	-	-	6,446,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր	49,987,719	70,035,996	63,011,550	239,247,172	65,826,585	11,179,500	499,288,522
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	2,591,904	749,057	1,640,657	2,725,685	-	-	7,707,303
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	123,519	118,237	240,466	900,996	656,804	-	2,040,022
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	2,841,855	1,341,007	-	-	-	-	4,182,862
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	13,258,091	8,148,865	675,060	14,031,035	142,591	-	36,255,642
	82,184,245	81,935,585	65,617,700	263,699,668	67,122,533	147,903,883	708,463,614
Պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(3,724,091)	(893,022)	(4,516,288)	(60,870,822)	(1,830,659)	-	(71,834,882)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(74,215,296)	(31,244,657)	(67,043,411)	(53,453,037)	(69,119)	(188,583,166)	(414,608,686)
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	(109,244)	(24,650)	-	(17,990,606)	-	-	(18,124,500)
Ստորադաս փոխառություններ	(35,010,155)	-	-	(5,801,100)	-	-	(40,811,255)
Այլ փոխառություններ	(59,734,053)	(42,510,773)	(396,597)	(47,470)	(46,146)	-	(102,735,039)
	(172,792,839)	(74,673,102)	(71,956,296)	(138,163,035)	(1,945,924)	(188,583,166)	(648,114,362)
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	9,293,848	-	(2,364,707)	(6,049,248)	(879,893)	-	-
Տարբերություն	(81,314,746)	7,262,483	(8,703,303)	119,487,385	64,296,716	(40,679,283)	60,349,252

35. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**(բ) Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)**

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անտոկոս կամ ժամկետանց	Ընդամենը
2015թ.							
դեկտեմբերի 31							
Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	142,713,317	142,713,317
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	34,243	570,496	818,813	6,617,748	2,130,841	106,460	10,278,601
Բանկերին տրված վարկեր	6,985,607	-	-	-	-	1,187,068	8,172,675
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	5,980,477	-	-	-	-	-	5,980,477
Հաճախորդներին տրված վարկեր	53,116,619	13,576,243	32,566,376	162,787,834	31,061,856	12,504,788	305,613,716
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	1,404,271	381,894	2,956,525	3,987,315	-	-	8,730,005
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	252,964	150,393	295,676	1,366,503	33,928	-	2,099,464
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	4,701,022	746,932	-	-	-	-	5,447,954
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	1,563,685	3,492,092	2,998,617	10,877,982	638,329	-	19,570,705
	74,038,888	18,918,050	39,636,007	185,637,382	33,864,954	156,511,633	508,606,914
Պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(5,946,744)	(1,207,719)	(3,603,911)	(8,262,368)	(2,193,789)	-	(21,214,531)
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարելիք գումարներ	(19,004,763)	-	-	-	-	-	(19,004,763)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(61,159,253)	(33,413,051)	(54,740,255)	(51,657,186)	(90,609)	(92,951,786)	(294,012,140)
Ստորադաս փոխառություններ	(33,909,489)	-	-	-	(5,811,835)	-	(39,721,324)
Այլ փոխառություններ	(47,094,096)	(20,740,323)	(295,853)	(10,253,589)	-	-	(78,383,861)
	(167,114,345)	(55,361,093)	(58,640,019)	(70,173,143)	(8,096,233)	(92,951,786)	(452,336,619)
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	8,300,710	-	(1,924,006)	(6,376,704)	-	-	-
Տարբերություն	(84,774,747)	(36,443,043)	(20,928,018)	109,087,535	25,768,721	63,559,847	56,270,295

35. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են Բանկի տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝

	2016			2015		
	<i>Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %</i>			<i>Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %</i>		
	<i>ՀՀ դրամ</i>	<i>ԱՄՆ դոլար</i>	<i>Այլ արտարժույթ</i>	<i>ՀՀ դրամ</i>	<i>ԱՄՆ դոլար</i>	<i>Այլ արտարժույթ</i>
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	13.27%	1.86%	–	13.28%	6.51%	–
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	6.15%	–	–	9.31%	7.08%	–
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6.88%	3.50%	–	10.60%	–	–
Հաճախորդներին տրված վարկեր	12.14%	8.19%	9.95%	13.70%	10.58%	10.11%
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	14.74%	8.80%	12.00%	14.88%	11.29%	9.75%
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	15.55%	10.80%	–	18.00%	11.08%	13.41%
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	8.63%	5.04%	–	11.42%	5.62%	–
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	9.69%	2.71%	0.89%	7.42%	1.75%	1.76%
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարելիք գումարներ	–	–	–	9.16%	–	–
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ - ժամկետային ավանդներ	12.11%	5.80%	5.89%	12.12%	6.31%	5.96%
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10.75%	5.56%	–	–	–	–
Ստորադաս փոխառություններ	–	8.11%	–	–	7.60%	–
Այլ փոխառություններ	9.04%	6.57%	–	14.07%	5.56%	–

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը առաջանում է տոկոսադրույքի փոփոխության հավանականությունից, որը ազդում է հետագա դրամական հոսքերի և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի վրա: Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքի հնարավոր խելամիտ փոփոխության նկատմամբ:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքի ենթադրյալ փոփոխության ազդեցությունն է մեկ տարվա տոկոսային եկամտի վրա՝ հիմնված դեկտեմբերի 31-ին առկա լրդացող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վրա: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆիքսված տոկոսադրույքով վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերազնահատմամբ: Հաշվի են առնվում տոկոսադրույքների փոփոխությունները՝ հիմնված այն ենթադրության վրա, որ տեղի են ունենում եկամտաբերության կորերի զուգահեռ տեղաշարժեր:

35. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)

Արժույթ	Բազիսային կետի ավելացում 2016	Կապիտալի և այլ համապարփակ եկամտի զգայունությունը 2016	
		Ջուտ տոկոսային եկամտի	Կապիտալի և այլ համապարփակ եկամտի
		Ջուտ տոկոսային եկամտի	Կապիտալի և այլ համապարփակ եկամտի
ՀՀ դրամ	3.70%	–	(644,216)
ԱՄՆ դոլար	1.00%	(99,386)	–

Արժույթ	Բազիսային կետի նվազում 2016	Կապիտալի և այլ համապարփակ եկամտի զգայունությունը 2016	
		Ջուտ տոկոսային եկամտի	Կապիտալի և այլ համապարփակ եկամտի
		Ջուտ տոկոսային եկամտի	Կապիտալի և այլ համապարփակ եկամտի
ՀՀ դրամ	3.70%	–	644,216
ԱՄՆ դոլար	1.00%	99,386	–

Արժույթ	Բազիսային կետի ավելացում 2015	Կապիտալի և այլ համապարփակ եկամտի զգայունությունը 2015	
		Ջուտ տոկոսային եկամտի	Կապիտալի և այլ համապարփակ եկամտի
		Ջուտ տոկոսային եկամտի	Կապիտալի և այլ համապարփակ եկամտի
ՀՀ դրամ	5.00%	–	(1,512,108)
ԱՄՆ դոլար	1.00%	(68,353)	–

Արժույթ	Բազիսային կետի նվազում 2015	Կապիտալի և այլ համապարփակ եկամտի զգայունությունը 2015	
		Ջուտ տոկոսային եկամտի	Կապիտալի և այլ համապարփակ եկամտի
		Ջուտ տոկոսային եկամտի	Կապիտալի և այլ համապարփակ եկամտի
ՀՀ դրամ	5.00%	–	1,512,108
ԱՄՆ դոլար	1.00%	68,353	–

(ii) Արտարժույթի ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արտարժույթի ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է:

35. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**(բ) Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)**

Ստորև բերվող աղյուսակը ներկայացնում է արտարժույթային դիրքի կառուցվածքը ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.:

(հազ.դրամ)	<i>ԱՄՆ դոլար</i>	<i>Եվրո</i>	<i>Այլ արտարժույթ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	60,519,867	16,343,707	1,286,790	78,150,364
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	5,046,032	-	-	5,046,032
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	183,897	2,197,338	62,810	2,444,045
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,196,793	-	-	1,196,793
Հաճախորդներին տրված վարկեր	360,368,545	14,339,351	13,550	374,721,446
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	4,995,759	2,711,546	-	7,707,305
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	1,585,355	226,224	-	1,811,579
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	3,927,965	-	-	3,927,965
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	7,771,091	-	-	7,771,091
Այլ ակտիվներ	722,995	26,648	381,770	1,131,413
Ընդամենը ակտիվներ	446,318,299	35,844,814	1,744,920	483,908,033
Պարտավորություններ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	9,911,600	2,725,678	174,652	12,811,930
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	278,789,515	33,005,620	2,533,880	314,329,015
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	17,106,596	-	-	17,106,596
Ստորադաս փոխառություններ	40,811,255	-	-	40,811,255
Այլ փոխառություններ	88,947,284	-	-	88,947,284
Այլ պարտավորություններ	436,779	113,422	7,192	557,393
Ընդամենը պարտավորություններ	436,003,029	35,844,720	2,715,724	474,563,473
Ջուտ դիրքը	10,315,270	94	(970,804)	9,344,560
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը Ջուտ դիրքը՝ ներառյալ ածանցյալ գործիքներ	(404,937)	-	1,377,911	972,974
Գործիքներ	9,910,333	94	407,107	10,317,534

35. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Շուկայական ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակը ներկայացնում է արտարժույթային դիրքի կառուցվածքը ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.:

	<i>ԱՄՆ դոլար</i>	<i>Եվրո</i>	<i>Այլ արտարժույթ</i>	<i>Ընդամենը</i>
<i>(հազ.դրամ)</i>				
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	60,141,868	15,012,464	1,521,188	76,675,520
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	3,333,610	-	-	3,333,610
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	3,184,243	63,443	16,550	3,264,236
Հաճախորդներին տրված վարկեր	228,788,428	12,485,159	-	241,273,587
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	4,681,253	5,295,175	-	9,976,428
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	1,206,759	473,256	-	1,680,015
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	5,277,664	12,878	11,584	5,302,126
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	7,478,416	-	-	7,478,416
Այլ ակտիվներ	1,163,741	65,068	90,071	1,318,880
Ընդամենը ակտիվներ	315,255,982	33,407,443	1,639,393	350,302,818
Պարտավորություններ				
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	105,902	-	-	105,902
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	10,295,701	4,932,921	113,686	15,342,308
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	188,172,730	28,185,894	2,929,210	219,287,834
Ստորադաս փոխառություններ	39,721,324	-	-	39,721,324
Այլ փոխառություններ	69,615,481	-	-	69,615,481
Այլ պարտավորություններ	701,156	306,350	55,264	1,062,770
Ընդամենը պարտավորություններ	308,612,294	33,425,165	3,098,160	345,135,619
Ջուտ դիրքը	6,643,688	(17,722)	(1,458,767)	5,167,199
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը Ջուտ դիրքը՝ ներառյալ ածանցյալ գործիքներ	(2,321,837)	-	1,490,584	(831,253)
	4,321,851	(17,722)	31,817	4,335,946

2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժևորումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով (պայմանավորված փոխարժեքի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքով): Այս վերլուծությունը հիմնված է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների վրա, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես հնարավոր՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2016		2015	
	<i>Շահույթ կամ վնաս</i>		<i>Շահույթ կամ վնաս</i>	
	<i>Արժևորում</i>	<i>հազ. դրամ</i>	<i>Արժևորում</i>	<i>հազ. դրամ</i>
ՀՀ դրամը ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ	6.00%	(594,620)	10.00%	(432,185)
ՀՀ դրամը Եվրոյի նկատմամբ	11.00%	(10)	14.00%	2,481

2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

35. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(գ) Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները Բանկի նկատմամբ: Բանկը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր վարկային ռիսկը կառավարելու համար (ինչպես ճանաչված ֆինանսական ակտիվների, այնպես էլ չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար), ներառյալ պորտֆելի կենտրոնացվածության սահմանափակմանը վերաբերող ցուցումները և Վարկային կոմիտեի ու Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ստեղծումը, որոնք ակտիվորեն վերահսկում են վարկային ռիսկը: Բանկի վարկային քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրինության կողմից:

Վարկային քաղաքականությունը սահմանում է՝

- ▶ վարկային դիմումների դիտարկման և հաստատման ընթացակարգերը,
- ▶ վարկառուների (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- ▶ գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- ▶ վարկային փաստաթղթերի նկատմամբ պահանջները,
- ▶ վարկերի և այլ վարկային գործիքների շարունակական վերահսկման և մոնիտորինգի ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերի դիմումները պատրաստվում և վերլուծվում են Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության համապատասխան աշխատակիցների կողմից: Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչությունը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց վարկային պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և գործունեության ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ստուգում է վարկի դիմումը Վարկավորման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Իրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված ռիսկերի առանձնահատկություններից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Ֆիզիկական անձանց կողմից ներկայացվող վարկի դիմումներն ուսումնասիրվում են մանրաձախ վարկավորման ստորաբաժանումների կողմից:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, ողջ վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Բանկի վարկային ռիսկի առավելագույն չափը, որպես կանոն, արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Սովորաբար գրավ չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում կատարած ներդրումների և բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների դիմաց, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետզնման պայմանագրերի և արժեթղթերի փոխառության գծով:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և վերջիններիս գծով վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 21-ում:

Չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների հետ կապված վարկային ռիսկին ենթակա լինելու առավելագույն չափը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 37-ում:

35. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(գ) Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- ▶ հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- ▶ հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք այդ ֆինանսական գործիքները հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, թե՛ ոչ:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ հաշվանցման պայմանագրերը, հետզնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության գլոբալ գլխավոր պայմանագրերը: Այնպիսի ֆինանսական գործիքներ, ինչպիսիք են վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և տրամադրում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով հետզնման և հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով:

Նման գրավի համար գործում են շուկայում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի գործողության ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության պատճառով:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմաններին: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտականությունների չկատարման, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկացման դեպքում: Բացի այդ, Բանկը և վերջինիս պայմանագրային կողմերը չունեն հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

<i>Ֆինանսական ակտիվների/պարտավորությունների տեսակները հազ. դրամ</i>	<i>Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված</i>		<i>Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված</i>		<i>Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված</i>
	<i>ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/պարտավորության համախառն գումար</i>	<i>Ֆինանսական ակտիվի/պարտավորության համախառն գումար</i>	<i>Ֆինանսական ակտիվի/պարտավորությունների զուտ գումար</i>	<i>Ֆինանսական ակտիվի/պարտավորությունների զուտ գումար</i>	<i>Ֆինանսական գործիքներ</i>
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,446,797	–	6,446,797	6,446,797	–
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	6,446,797	–	6,446,797	6,446,797	–
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	–	–	–	–	–
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	–	–	–	–	–

35. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(գ) Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ֆինանսական ակտիվների/պարտավորությունների տեսակներ հազ. դրամ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվի/պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ֆինանսական գործիքներ	Զուտ գումար
		Ֆինանսական ակտիվի/պարտավորության համախառն գումար	Ֆինանսական ակտիվի/պարտավորությունների զուտ գումար			
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	5,980,477	–	5,980,477	(5,980,477)	–	–
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	5,980,477	–	5,980,477	(5,980,477)	–	–
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(19,004,763)	–	(19,004,763)	19,004,763	–	–
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(19,004,763)	–	(19,004,763)	19,004,763	–	–

Վերը նշված աղյուսակում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և զուտ գումարները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված այն պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունն իրացվելիության կառավարման էական գործոն է: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը բնորոշ չէ ֆինանսական կազմակերպություններին՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթ լինելով և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել իրացվելիության ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրենների խորհրդի կողմից:

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական հաճախորդ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց ավանդները, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և հեշտությամբ բավարարելու համար:

35. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(դ) Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)

Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- ▶ դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և դրամական միջոցների այս հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ▶ ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- ▶ պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- ▶ պարտավորությունների ֆինանսավորման ծրագրերի վարում,
- ▶ բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի վարում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման դեպքում,
- ▶ իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատության ծրագրերի ապահովում,
- ▶ օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը կառուցվածքային ստորաբաժանումներից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրային նպատակներով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում:

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը վերահսկում է իրացվելիության դիրքը օրական կտրվածքով և իրականացնում է կանոնավոր «սթրես-թեսթեր» իրացվելիության գծով՝ շուկայի սովորական և ավելի խիստ պայմանների ենթադրության կիրառմամբ: Սովորական շուկայական պայմաններում Բանկի իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ տեղեկատվություն ներառող հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս դեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Բանկի իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները ընդունում է ԱՊԿԿ-ն, իսկ Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման բաժինը իրականացնում է դրանք:

Ստորև ներկայացվում է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների՝ պայմանագրային չզեղչված պարտավորությունների հիման վրա: Բացառություն են կազմում համախառն մարվող ածանցյալ գործիքները, որոնք ներկայացված են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների: Պարտավորությունները, որոնք ենթակա են ցպահանջ մարման, դասակարգվում են այնպես, ինչպես եթե մարման պահանջը ներկայացված լիներ ամենավաղ հնարավոր ամսաթվով: Սակայն Բանկը գտնում է, որ շատ հաճախորդներ չեն պահանջի վճարումը այն ամենավաղ հնարավոր ամսաթվի դրությամբ, որով Բանկը պարտավորված կլինի կատարել վճարումը, և աղյուսակը չի արտացոլում ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվարկված Բանկի՝ անցյալ ժամանակաշրջաններում ավանդները պահանջելու պատմական վիճակագրության հիման վրա:

35. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)**(դ) Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)**

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(հազ. դրամ)	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1- ից 3 ամիս	3- ից 6 ամիս	6- ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Արտահոսքի/ (ներհոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	2,100,331	3,138,977	2,407,413	7,544,034	73,997,839	3,755,885	92,944,479	71,834,882
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	177,880,935	44,547,002	80,066,279	75,153,976	73,936,195	372,751	451,957,138	414,608,686
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	145,337	113,980	174,723	300,146	18,698,254	-	19,432,440	18,124,500
Ստորադաս փոխառություններ	1,287,282	922,310	804,708	1,609,415	27,985,181	28,181,381	60,790,277	40,811,255
Այլ փոխառումիջոցներ	4,249,206	13,524,822	5,206,334	11,539,299	91,124,295	12,413,978	138,057,934	102,735,039
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	545,421	165,393	2,062,933	-	-	-	2,773,747	2,773,747
Զուտ մարվող ածանցյալ պարտավորություններ	2,645	-	-	-	-	-	2,645	2,645
Համախառն մարվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ								
-Վճարվելիք պայմանագրային գումարներ	-	-	-	(92,312,915)	(72,559,894)	-	(164,872,809)	(2,532,638)
- Ստացվելիք պայմանագրային գումարներ	-	-	-	92,683,275	72,781,457	-	165,464,732	3,056,734
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	186,211,157	62,412,484	90,722,390	96,517,230	285,963,327	44,723,995	766,550,583	651,414,850
Վարկային պարտավորվածություններ	43,908,219	-	-	-	-	-	43,908,219	43,908,219

35. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(դ) Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1- ից 3 ամիս	3- ից 6 ամիս	6- ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Արտահոսքի/ (ներհոսքի) ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռային արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,883,158	4,231,283	1,364,087	3,885,333	9,998,554	3,222,416	24,584,831	21,214,531
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	19,004,763	-	-	-	-	-	19,004,763	19,004,763
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ Ստորադաս փոխառություններ	119,142,533	38,188,710	35,907,181	58,368,806	61,928,073	115,206	313,650,509	294,012,140
Այլ ներգրավված միջոցներ	273,785	859,956	754,011	1,508,023	21,294,946	32,074,596	56,765,317	39,721,324
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	9,584,295	3,535,589	6,891,382	8,410,496	61,776,172	7,130,643	97,328,577	78,383,861
	767,914	62,217	2,312,158	-	-	-	3,142,289	3,142,289
Ածանցյալ պարտավորություններ								
- Ներհոսք	-	-	-	-	(6,657)	-	(6,657)	(6,657)
- Արտահոսք	3,904	58,674	-	30,542	496,097	-	589,217	589,217
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	150,660,352	46,936,429	47,228,819	72,203,200	155,487,185	42,542,861	515,058,846	456,061,468
Վարկային պարտավորվածություններ	32,259,866	-	-	-	-	-	32,259,866	32,259,866

Վերոնշյալ և ստորև ներկայացված աղյուսակներում ժամկետայնության վերլուծությունը չի արտացոլում ընթացիկ հաշիվների պատմական կայունությունը: Պատմականորեն դրանց մարումը տեղի է ունեցել ավելի երկար ժամանակահատվածում, քան ցույց է տրվում տվյալ աղյուսակում: Դրանց մնացորդները աղյուսակներում ընդգրկվում են երեք ամսից պակաս ժամանակահատվածի գումարներում:

Վերոնշյալ և ստորև ներկայացված աղյուսակներում հաճախորդներից ներգրավված միջոցների մեջ ներառված են ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդները: ՀՀ օրենսդրության համաձայն ֆիզիկական անձից կարող են ցանկացած պահի ետ պահանջել իրենց ժամկետային ավանդները: Այս ավանդները դասակարգվում են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

35. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(դ) Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

<i>հազ. դրամ</i>	<i>Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս</i>	<i>1- ից 3 ամիս</i>	<i>3- ից 12 ամիս</i>	<i>1-ից 5 տարի</i>	<i>Ավելի քան 5 տարի</i>	<i>Անժամկետ</i>	<i>Ժամկետանց</i>	<i>Ընդամենը</i>
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	135,280,872	-	-	-	-	-	-	135,280,872
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	32,747	-	1,635,132	1,462,192	-	-	-	3,130,071
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	235,398	3,182,714	1,592,389	6,794,780	496,553	106,458	-	12,408,292
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,516,249	-	-	-	-	1,337,053	-	4,853,302
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,446,797	-	-	-	-	-	-	6,446,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16,403,038	28,527,041	125,809,682	236,921,824	80,447,437	-	11,179,500	499,288,522
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	148,376	2,443,528	2,389,714	2,725,685	-	-	-	7,707,303
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	45,415	78,104	358,703	900,996	656,804	-	-	2,040,022
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	2,244,277	597,578	1,341,007	-	-	-	-	4,182,862
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	-	13,258,090	8,823,925	14,031,034	142,593	-	-	36,255,642
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	3,651,239	-	3,651,239
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ	-	-	-	1,321,801	-	-	-	1,321,801
Այլ ակտիվներ	522,684	88,859	1,484,368	-	-	700,787	-	2,796,698
Ընդամենը ակտիվներ	164,875,853	48,175,914	143,434,920	264,158,312	81,743,387	5,795,537	11,179,500	719,363,423
Պարտավորություններ								
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	2,081	-	1,554,643	978,559	-	-	-	2,535,283
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,595,259	2,128,832	5,409,310	60,870,822	1,830,659	-	-	71,834,882
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	176,449,951	41,703,120	142,918,485	53,468,011	69,119	-	-	414,608,686
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	95,313	13,931	24,650	17,990,606	-	-	-	18,124,500
Ստորադաս փոխառություններ	1,019,046	385,838	-	15,378,096	24,028,275	-	-	40,811,255
Այլ ներգրավված միջոցներ	3,619,303	12,292,150	11,198,771	69,423,677	6,201,138	-	-	102,735,039
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	1,442,872	-	-	-	1,442,872
Այլ պարտավորություններ	545,421	165,393	2,162,324	-	-	-	-	2,873,138
Ընդամենը պարտավորություններ	183,326,374	56,689,264	163,268,183	219,552,643	32,129,191	-	-	654,965,655
Զուտ դիրքը	(18,450,521)	(8,513,350)	(19,833,263)	44,605,669	49,614,196	5,795,537	11,179,500	64,397,768
Կուտակային զուտ դիրքը	(18,450,521)	(26,963,871)	(46,797,134)	(2,191,465)	47,422,731	-	-	-

35. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(դ) Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

<i>հազ. դրամ</i>	<i>Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս</i>	<i>1- ից 3 ամիս</i>	<i>3- ից 12 ամիս</i>	<i>1-ից 5 տարի</i>	<i>Ավելի քան 5 տարի</i>	<i>Անժամկետ</i>	<i>Ժամկետանց</i>	<i>Ընդամենը</i>
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	142,713,317	-	-	-	-	-	-	142,713,317
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	465,303	-	-	-	465,303
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	34,243	1,389,309	6,617,748	2,130,843	106,458	-	10,278,601
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	5,748,086	1,237,521	-	-	-	1,187,068	-	8,172,675
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	5,980,477	-	-	-	-	-	-	5,980,477
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14,461,769	14,129,803	51,930,687	174,147,478	38,439,191	-	12,504,788	305,613,716
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	1,095,892	308,379	3,338,419	3,987,315	-	-	-	8,730,005
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	87,382	165,582	446,069	1,366,503	33,928	-	-	2,099,464
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	2,919,226	1,781,796	746,932	-	-	-	-	5,447,954
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	1,274,824	288,860	6,490,709	10,877,982	638,330	-	-	19,570,705
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	3,195,703	-	3,195,703
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ	-	-	1,090,585	-	-	-	-	1,090,585
Այլ ակտիվներ	892,907	93,568	1,101,311	-	-	427,397	-	2,515,183
Ընդամենը ակտիվներ	175,173,880	18,039,752	66,534,021	197,462,329	41,242,292	4,916,626	12,504,788	515,873,688
Պարտավորություններ								
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	3,904	58,674	30,542	489,440	-	-	-	582,560
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,825,832	4,120,912	4,811,630	8,262,368	2,193,789	-	-	21,214,531
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	19,004,763	-	-	-	-	-	-	19,004,763
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	117,925,467	36,185,264	88,153,500	51,657,299	90,610	-	-	294,012,140
Ստորադաս փոխառություններ	22,448	357,282	-	9,595,511	29,746,083	-	-	39,721,324
Այլ փոխառու միջոցներ	7,516,525	2,734,291	11,753,769	50,675,377	5,703,899	-	-	78,383,861
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	479,244	-	-	-	479,244
Այլ պարտավորություններ	767,914	67,876	2,322,313	-	-	-	-	3,158,103
Ընդամենը պարտավորություններ	147,066,853	43,524,299	107,071,754	121,159,239	37,734,381	-	-	456,556,526
Զուտ դիրքը	28,107,027	(25,484,547)	(40,537,733)	76,303,090	3,507,911	4,916,626	12,504,788	59,317,162
Կուտակային զուտ դիրքը	28,107,027	2,622,480	(37,915,253)	38,387,837	41,895,748			

35. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(դ) Իրացվելիության ռիսկ (շարունակություն)

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական ուղենիշը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, Նոստրո հաշիվները, ՀՀ կառավարության ու ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված արժեթղթերը և այն կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն, և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները:

Ստորև ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և տարվա ընթացքում.

	2016	2015
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	128%	177%
Դեկտեմբերի ամսվա միջին ցուցանիշ	133%	151%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափերի հետ համապատասխանությունը որոշելու համար (ոչ պակաս, քան 60%):

36. Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են ապահովել Բանկի՝ կապիտալի վերաբերյալ արտաքին պահանջներին համապատասխանությունը և, որ Բանկը պահպանում է բարձր վարկային վարկանիշ ու կապիտալի լավ ցուցանիշներ՝ գործունեությանը աջակցելու և բաժնետիրական արժեքը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում է ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների ու իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան: Կապիտալը պահպանելու կամ դրա մեջ ճշգրտումներ մտցնելու համար Բանկը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր: Նախկին տարիների համեմատությամբ ոչ մի փոփոխություն չի եղել կապիտալի կառավարման նպատակներում, քաղաքականություններում և ընթացակարգերում:

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ ճանաչում է ՀՀ օրենսդրությամբ բանկերի կապիտալի համար սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում է 12%: 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում է սահմանված մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2016 հազ. դրամ	2015 հազ. դրամ
1- ին դասի կապիտալ	63,227,715	59,061,233
2 -րդ դասի կապիտալ	31,613,858	29,530,617
Ընդհանուր կապիտալ	94,841,573	88,591,850
Ընդամենը ռիսկերով կշռված ակտիվներ	463,628,657	382,726,609
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդհանուր կապիտալի գործակից)	20.46%	23.14%

36. Կապիտալի կառավարում (շարունակություն)

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի ու պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր վնասի առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

37. Վարկային պարտավորվածություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Դրանք իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների տրամադրման պարտավորվածություններ:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երրորդ անձանց նկատմամբ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի: Բանկը նաև տրամադրում է երաշխիքներ՝ գործելով որպես գործակալ արժեթղթերի փոխառության և վարկավորման գործարքներում:

Վարկային պարտավորվածությունների, ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների տրամադրման ժամանակ Բանկը կիրառում է վարկային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք կիրառվում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում արտացոլված պարտավորվածությունների գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջովին տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխիքների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կգրանցվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունները:

	2016 <i>հազ. դրամ</i>	2015 <i>հազ. դրամ</i>
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	21,416,078	5,459,585
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	9,740,164	14,657,058
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	7,976,314	6,787,810
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	4,775,663	5,355,413
	43,908,219	32,259,866

Վերը ներկայացված ընդհանուր պարտավորվածությունները պարտադիր չէ, որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս պարտավորվածությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել գործել մինչև վերջիններիս կատարման ժամկետը:

38. Գործառնական վարձակալություն

(ա) Վարձակալություն, որտեղ Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չխզվող գործառնական վարձակալության գծով վճարները հետևյալն են՝

	2016 <i>հազ. դրամ</i>	2015 <i>հազ. դրամ</i>
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	1,952,090	1,809,340
Մեկից հինգ տարի ժամկետով	9,490,860	9,727,656
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	6,676,219	6,709,069
	18,119,169	18,246,065

Բանկը վարձակալում է մի շարք տարածքներ և սարքավորումներ գործառնական վարձակալության պայմաններով: Վարձակալության սկզբնական ժամկետը սովորաբար կազմում է հինգից տաս տարի՝ այդ ժամկետից հետո վարձակալության պայմանագիրը նորացնելու հնարավորությամբ: Վարձավճարները սովորաբար բարձրացվում են տարեկան կտրվածքով՝ շուկայական դրույքներին համապատասխանելու համար: 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գործառնական վարձակալությունը ներառում է կապակցված կողմի հանդեպ վարձակալություն, որը կազմում է 15,315,888 հազար ՀՀ դրամ և ենթակա չէ չեղարկման (2015թ.՝ 15,309,875 հազար ՀՀ դրամ):

39. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ապահովագրված է մինչև 7,112,000 հազար ՀՀ դրամի չափով՝ ապահովագրության յուրաքանչյուր տեսակի համար: Ապահովագրությունը ծածկում է Բանկի շենքերի և սարքավորումների, գործունեության ընդհատման և գույքին առնչվող երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորությունները, որոնք կարող են առաջանալ Բանկի գույքի կամ գործունեության հետ կապված պատահարներից:

(բ) Դատական վարույթներ

Քնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունները, եթե այդպիսիք լինեն, զգալի բացասական ազդեցություն չեն ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(գ) Հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և ենթարկվում են տարբեր մեկնաբանությունների հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել էական տույժեր, տուգանքներ և տոկոսագումարներ: Հարկային օրենսդրության՝ խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

40. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Բանկի մայր կազմակերպությունն է «Ամերիա Գրուպ (Սի-Ուայ) Լիմիթիդ»-ը, որին պատկանում է Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 65.8% -ը:

Բանկի վերջնական մայր կազմակերպությունն է «Ար Զեյ Վի ԷՖ» ընտանեկան հիմնադրամը, որի վերահսկող անձը Ռուբեն Վարդանյանն է, իսկ վերջնական շահառուները՝ նրա ընտանիքի անդամները:

Մայր կազմակերպությունը չի ներկայացնում հանրությանը մատչելի ֆինանսական հաշվետվություններ:

(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	<i>2016 հազ. դրամ</i>	<i>2015 հազ. դրամ</i>
Կարճաժամկետ հատուցումներ աշխատակիցներին	2,271,649	2,267,194

40. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ (շարունակություն)**(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ (շարունակություն)**

Ստորև ներկայացված են 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները:

	<i>2016</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>Միջին</i> <i>տոկոսադրույք, %</i>	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>Միջին</i> <i>տոկոսադրույք, %</i>
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Տրված վարկեր	956,059	6.96%	957,650	6.44%
Այլ ակտիվներ	1,135	0.0%	1,771	0.0%
Ստացված ավանդներ	422,061	6.58%	1,139,953	6.79%
Այլ պարտավորություններ	850,945	0.0%	1,108,644	0.0%
Երաշխիքներ	33,876	0.0%	33,863	0.0%

Վարկերը և երաշխիքները հայկական դրամով և ԱՄՆ դոլարով են և պետք է մարվեն մինչև 2027թ.:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	<i>2016</i> <i>հազ. դրամ</i>	<i>2015</i> <i>հազ. դրամ</i>
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	62,275	42,951
Տոկոսային ծախս	(43,675)	(64,119)

40. Գործարքների կապակցված կողմերի հետ (շարունակություն)

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2016թ-ին շահույթում կամ վնասում արտացոլված գործարքների գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Նշանակալի ազդեցություն ունեցող բաժնետեր		Մայր կազմակերպության դուստր կազմակերպություններ		Ընդհանուր հսկողության տակ գտնվող ընկերություններ և այլ կապակցված կողմեր		
	Միջին տոկոսա-հազ. դրամ	դրույք, %	Միջին տոկոսա-հազ. դրամ	դրույք, %	Միջին տոկոսա-հազ. դրամ	դրույք, %	Միջին տոկոսա-հազ. դրամ	դրույք, %	Ընդամենը հազ. դրամ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն									
Ակտիվներ									
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-	-	-	1,633,886	-	1,633,886
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	-	1,001,707	6.25%	-	-	-	-	1,001,707
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	-	-	-	-	82,599,050	6.25%	82,599,050
Այլ ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	3,596	-	3,596
Պարտավորություններ									
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-	-	-	1,554,397	-	1,554,397
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ - Ընթացիկ հաշիվներ և ցայահանջ ավանդներ	70,859	0.00%	326,386	0.00%	964,541	0.00%	32,025,131	0.00%	33,386,917
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	1,227,222	3.20%	29,346,134	12.82%	30,573,356
Ստորարդաս փոխառություններ	-	-	-	-	-	-	5,920,428	6.00%	5,920,428
Այլ փոխառություններ	-	-	14,103,304	9.08%	-	-	-	-	14,103,304
Այլ պարտավորություններ	-	-	20,765	0.00%	-	-	-	-	20,765
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ									
Տրված երաշխիքներ	-	-	-	-	-	-	17,927	0.00%	17,927
Շահույթ (վնաս)									
Տոկոսային եկամուտներ	-	-	1,706	-	-	-	4,166,018	-	4,167,724
Տոկոսային ծախսեր	(28,196)	-	(1,281,883)	-	(41,595)	-	(3,924,377)	-	(5,276,051)
Այլ ծախսեր	-	-	(35,706)	-	-	-	-	-	(35,706)

40. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ (շարունակություն)

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված են 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2015թ-ին շահույթում կամ վնասում արտացոլված գործարքների գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Նշանակալի ազդեցություն ունեցող բաժնետեր		Մայր կազմակերպության դուստր կազմակերպություններ		Ընդհանուր հսկողության տակ գտնվող ընկերություններ և այլ կապակցված կողմեր		
	Միջին տոկոսադրույք, %		Միջին տոկոսադրույք, %		Միջին տոկոսադրույք, %		Միջին տոկոսադրույք, %		Ընդամենը
	հազ. դրամ		հազ. դրամ		հազ. դրամ		հազ. դրամ		հազ. դրամ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ									
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-	-	-	465,960	-	465,960
Վաճառքի համար նատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	-	678,138	12.03%	-	-	-	-	678,138
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	-	-	-	-	27,776,910	14.00%	27,776,910
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	-	-	1,051,056	12.03%	-	-	-	-	1,051,056
Պարտավորություններ									
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-	-	-	473,034	-	473,034
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ									
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	2,020,704	0.00%	1,444	0.00%	84,166	0.00%	3,667,836	0.00%	5,774,150
- ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	2,916,150	3.52%	28,580,396	12.89%	31,496,546
Ստորադաս փոխառություններ	-	-	-	-	-	-	5,932,070	6.00%	5,932,070
Այլ փոխառություններ	-	-	9,796,186	13.29%	-	-	-	-	9,796,186
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ									
Կապակցված կողմերից ստացված երաշխիքներ	-	-	8,740,522	-	-	-	-	0.00%	8,740,522
Տրված երաշխիքներ	-	-	-	-	-	-	18,504	0.00%	18,504
Չօգտագործված վարկային գծեր	-	-	967,500	-	-	-	-	-	967,500
Շահույթ (վնաս)									
Տոկոսային եկամուտ	-	-	-	-	-	-	2,640,209	-	2,640,209
Տոկոսային ծախս	-	-	(28,685)	-	(37,453)	-	(1,260,516)	-	(1,326,654)

41. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

(ա) Հաշվապահական հաշվառման դասակարգում և իրական արժեք

Իրական արժեքի գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց գնահատման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և դատողությունների սուբյեկտիվությունը, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների մարման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և դրամական միջոցների գեղչված հոսքերի մոդելները, համեմատությունը նմանատիպ գործիքների հետ, որոնց համար առկա են շուկայական դիտարկելի տվյալներ և այլ գնահատման մոդելներ: Գնահատման մեթոդներում օգտագործվող ենթադրություններն ու տվյալները ընդգրկում են ոչ ռիսկային և բազիսային տոկոսադրույքներ, վարկային սփրեդեր և այլ ցուցանիշներ, որոնք օգտագործվում են գեղչային դրույքների, պարտատոմսերի գների, արտարժույթի փոխարժեքի, պարտատոմսերի ինդեքսների գների չափման մեջ: Գնահատման մեթոդների նպատակն է հասնել հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ ֆինանսական գործիքի գինը արտացոլող այն իրական արժեքի որոշմանը, որը կորոշվեր անկախ գործող շուկայի մասնակիցների կողմից:

Ավելի տարածված և պարզ ֆինանսական գործիքների, ինչպես, օրինակ՝ տոկոսադրույքի և արժույթային սվոպերի իրական արժեքները որոշելու համար Բանկը օգտագործում է լայնորեն ճանաչված գնահատման մոդելներ, որոնք օգտագործում են միայն դիտարկելի շուկայական տեղեկատվությունը և չեն պահանջում դեկավարության լայն դատողություններ և գնահատումներ: Դիտարկելի գներն ու մոդելների տվյալները սովորաբար հասանելի են ցուցակված պարտատոմսերի և արժեթղթերի, բորսաներում շրջանառվող ածանցյալ գործիքների համար, ինչպիսիք են տոկոսադրույքի սվոպերը:

Բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի չգնանշվող բաժնային արժեթղթերի, հաճախորդներին տրված վարկերի, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների և թողարկված պարտքային արժեթղթերի, մոտավորապես հավասար են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 106,458 հազար ՀՀ դրամ (2015թ.՝ 106,458 հազար ՀՀ դրամ) հաշվեկշռային արժեքով վաճառքի համար մատչելի չգնանշվող բաժնային արժեթղթերի իրական արժեքը չի կարող չափվել:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների և թողարկված տեղական պարտատոմսերի հաշվեկշռային և իրական արժեքները 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

	<i>Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ</i>	<i>Իրական արժեք հազ. Դրամ</i>
Հաճախորդներին տրված վարկեր	499,288,522	492,389,794
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	36,255,642	36,889,889
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	18,124,500	18,326,465
Ընդամենը	553,668,664	547,606,148

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների հաշվեկշռային և իրական արժեքները 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	<i>Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ</i>	<i>Իրական արժեք հազ. Դրամ</i>
Հաճախորդներին տրված վարկեր	305,613,716	302,066,571
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	19,570,705	18,933,331
Ընդամենը	325,184,421	320,999,902

41. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում (շարունակություն)

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը որոշելիս դեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով.

- ▶ 3.5% և 11.6% -16.4% զեղչման դրույքներ են կիրառվում համապատասխանաբար բանկերին տրված վարկերից ու փոխատվություններից և հաճախորդներին տրված վարկերից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար;
- ▶ 5.5% -12% զեղչման դրույքներ են կիրառվում պարտավորություններից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար:

(բ) Իրական արժեքի հիերարխիա

Բանկն օգտագործում է ֆինանսական գործիքների իրական արժեքների բացահայտման և գնահատման մեթոդների հետևյալ հիերարխիկ կառուցվածքը, որն արտացոլում է չափումների կատարման ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- ▶ 1-ին մակարդակ. ակտիվ շուկաներում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշումներ (չճշգրտված):
- ▶ 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր ելակետային տվյալներ, որոնք դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Այս մակարդակը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել է հետևյալը՝ գնանշվող գները նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ շուկայում, գնանշվող գները նույն կամ նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:
- ▶ 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ: Այս մակարդակը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնք գնահատվում են դիտարկելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալներից ելնելով, իսկ ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներն էական ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս կատեգորիան ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի դիտարկելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու նպատակով:

41. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում (շարունակություն)

(բ) Իրական արժեքի հիերարխիա (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեքների վրա:

<i>(հազ. դրամ)</i>	<i>1-ին մակարդակ</i>	<i>2-րդ մակարդակ</i>	<i>3-րդ մակարդակ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Ածանցյալ ակտիվներ	-	3,130,071	-	3,130,071
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(2,535,283)	-	(2,535,283)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	3,418,111	8,883,723	-	12,301,834
	3,418,111	9,478,511	-	12,896,622
Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	492,389,794	492,389,794
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	804,054	36,085,835	-	36,889,889
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	18,326,465	-	18,326,465
	804,054	54,412,300	492,389,794	547,606,148

41. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում (շարունակություն)

(բ) Իրական արժեքի հիերարխիա (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեքների վրա:

<i>(հազ. դրամ)</i>	<i>1-ին մակարդակ</i>	<i>2-րդ մակարդակ</i>	<i>3-րդ մակարդակ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Ածանցյալ ակտիվներ	-	465,303	-	465,303
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(582,560)	-	(582,560)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	-	10,172,143	-	10,172,143
	-	10,054,886	-	10,054,886
Ակտիվներ, որոնք իրական արժեքը բացահայտվում է				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	302,066,571	302,066,571
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	-	18,933,331	-	18,933,331
	-	18,933,331	302,066,571	320,999,902

Ածանցյալ գործիքներ

Ածանցյալ գործիքները, որոնք գնահատվում են շուկայական դիտարկելի ելակետային տվյալներ ներառող տեխնիկայով, հիմնականում ներառում են տոկոսադրույքի և արտարժույթի սվոպեր և արտարժույթային ֆորվարդ պայմանագրեր: Ամենահաճախ կիրառվող գնահատման տեխնիկաները ֆորվարդների գնահատման և սվոպերի մոդելներն են, ներառյալ ներկա արժեքի հաշվարկները: Այս մոդելները հաշվի են առնում տարբեր տվյալներ, ինչպիսիք են՝ գործընկերների վարկունակությունը, փոխարժեքի սփոթ և ֆորվարդ դրույքները և տոկոսադրույքի կորը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթերը, որոնք գնահատվում են գնահատման մոդելի օգնությամբ, հիմնականում կազմված են ՀՀ պետական պարտատոմսերից: Այս արժեթղթերը գնահատվում են եկամտաբերության կորի միջոցով, որը ներառում է շուկայում դիտարկելի և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված տվյալները:

42. Հաշվետու ժամակաշրջանից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

2017թ. հունվար - մարտ ամիսների ընթացքում Բանկը տեղաբաշխել է 14,540,500 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով և 2019թ. մարման ժամկետով պարտատոմսեր՝ համաձայն 2016թ. երրորդ եռամսյակում ՀՀ Կենտրոնական Բանկում գրանցված առավելագույնը 50,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով պարտատոմսերի թողարկման ազդագրի: